

Setanta anys educant

Cinc àmbits que incideixen
en la vida de les persones

la Revista

de Blanquerna - URL

40

MARÇ
2019

Revista semestral de Blanquerna-URL
Passeig de Sant Gervasi, 47
08022 Barcelona
Tel. 93 253 31 22
www.blanquerna.edu
martacj@blanquerna.edu
Edita: Blanquerna-URL

Directora: Marta Clos
Redacció: Maria Girona
Consell de redacció: Andrea Daza,
Neus Fajas, Olga Herrero, Josep Lluís
Micó, Anna de Monserrat i Josep Rom
Disseny i compaginació:
Servei de Disseny
i Publicacions Blanquerna
Il·lustració de portada: Josep Rom
Correcció: Maria Cabrera Callís
Impressió: Nova Era

*Aquesta publicació està impresa
sobre paper print speed de 110 g
Tiratge: 18.000 exemplars
ISSN: 1575-4642
Dip. Legal: 25.555/1999*

LA CONFIANÇA EN UN MODEL

EDITORIAL

“EL MODEL
PEDAGÒGIC HA
EVOLUCIONAT
PERÒ BLANQUERNA
NO HA RENUNCIAT
MAI A LA
PERSONALITZACIÓ”

elebrar els setanta anys d'un projecte obliga a fer una mirada enrere, recordar-ne els orígens i les persones que el van fer possible, i projectar la mirada cap a un futur il·lusionant. La determinació i empena de persones vinculades a institucions de l'Església va impulsar, l'any 1948, en plena dictadura, la creació de l'Escola de Mestres, que va suposar una aposta valenta per la renovació pedagògica. La caracteritzava una metodologia diferenciada de la resta d'escoles, un tipus de relació personalitzada amb l'estudiant, una clara voluntat per a la formació integral del futur professional de la docència. Més endavant, l'any 1971, donar a aquest projecte el nom de Blanquerna va suposar arrelar-lo en l'humanisme del savi Ramon Llull, especialment pel que fa al mestratge i al diàleg cultural i religiós, que és una de les contribucions de la tradició lul·liana. I també donar continuïtat a la tasca de renovació desenvolupada per la Mútua Escolar Blanquerna entre 1923 i 1939, de la mà de grans educadors com l'Alexandre Galí.

Des d'aleshores, el projecte va impulsar noves titulacions i facultats en àmbits tan determinants per a la millora de la vida de les persones com l'educació, la salut i la comunicació i, en els darrers anys, en l'esport i les relacions internacionals. El model pedagògic ha anat evolucionant d'acord amb els canvis socials, culturals i professionals, però Blanquerna no ha renunciat mai a la personalització, sigui a través de la feina per projectes individuals en la primigènia escola de mestres, sigui a través de la feina en petits grups als seminaris actuals, que constitueixen un dels valors afegits de la institució. Tampoc no ha renunciat mai a incloure en totes les titulacions la formació humanística, una base sòlida per formar ciutadans, persones compromeses amb la seva professió i amb el món.

Durant aquests setanta anys, Blanquerna ha estat un company de viatge més en les transformacions que s'han produït en el món de l'educació i en els grans canvis dels àmbits professionals que li són propis. Una mirada atenta a la realitat, de la mà de les empreses amb què té convenis de pràctiques, dels alumni i dels professors que exerceixen en el món professional, cosa que ha permès actualitzar els plans d'estudis i crear les noves titulacions que el mercat demana. La confiança en un model sòlid que es fonamenta en tres dimensions, la humana, l'acadèmica i la professional, permet encarar el futur amb il·lusió i esperança.

EDUCACIÓ

SALUT

COMUNICACIÓ

ESPORT

RELACIONS
INTERNACIONALS

SETANTA ANYS DE CANVIS A TRAVÉS DE L'EDUCACIÓ

Cinc àmbits que incideixen
directament en la vida de les
persones

Text: Susana Pérez
Soler i Francesc Viadel
Fotografies: Pere Virgili

Des de l'any 1948, amb la creació de l'Escola de Mestres, Blanquerna ha desplegat noves titulacions recollides en els cinc àmbits que presentem a continuació. El recorregut per aquests setanta anys ens ha permès ser testimonis dels grans canvis que s'han produït en disciplines tan importants com l'educació, la salut, la comunicació, l'esport i les relacions internacionals. Els reportatges volen ser una mirada, des de Blanquerna, cap a l'evolució de les diferents disciplines: la renovació pedagògica a les escoles a través de la formació dels mestres; la nova manera d'entendre la salut com un servei a persones que cal entendre, cuidar i acompanyar a través d'una mirada més holística; els grans canvis en el món de la comunicació provocats per les noves tecnologies i la globalització; la importància actual de l'esport i la necessitat d'uns nous professionals que organitzin i gestionin aquest àmbit; la necessitat de nous professionals especialitzats fruit de la internacionalització de la política, de les empreses i de la comunicació.

L'escola, una vella i dinàmica estructura al servei del canvi

EDUCACIÓ

El 1948 va néixer l'Escola de Magisteri Sagrat Cor, que l'any 1973 va adoptar el nom d'Escola de Mestres Blanquerna. Des de l'inici, el projecte va assentar-se sobre l'exigència de la qualitat educativa. Amatent als canvis, la institució sempre miraria cap endavant en un moment en què l'escola, per tot arreu, era sinònim d'ordre i disciplina, i en un país sotmès a un règim polític totalitari que va encotillar la societat en el conservadorisme i l'aïllament. Les idees i l'empenta dels moviments de renovació pedagògica, així com la urgència de dotar de més recursos un sistema educatiu exhaust, van ser el punt d'arrencada d'una evolució que, amb zones d'ombra i dubtes, avança sense aturar-se.

Aquesta empenta ja s'havia fet palesa al final de la dècada dels cinquanta, com molt bé descriu Elena Yeste a l'article publicat a *La Mira* sobre l'Escola Catalana després del 1939. El 1953 van néixer dues noves escoles en el sector privat

que van potenciar la renovació pedagògica de la postguerra: l'Escola Santa Anna de Barcelona, fundada per Roser Soliguer, i Laietània, impulsada per Josep Pereña i els germans Jarque. El 1955, Jordi Galí, fill del pedagog Alexandre Galí, va fundar l'Escola Sant Gregori, després de l'experiència de l'escola La Molina, on s'ensenyà la llengua catalana i la pedagogia activa. L'any 1956 tres mestres, M. Teresa Codina, M. Antònia Canals i Roser Jarque, van fundar l'Escola Thalita, per a nenes de primària. El 1957 Pere Darder i Enric Lluch van fundar l'Escola Costa i Llobera, per a nens a partir de quart de primària.

Aquestes escoles recuperen la pedagogia activa i també una manera d'ensenyar la catequesi i de viure la fe fora de l'horari escolar, en un marc eclesiàstic. Aquestes iniciatives educatives van afavorir la recuperació de l'Escola Nova entre els anys seixanta i setanta, amb altres escoles que s'hi van sumar, com la Thau, fundada per Jordi

Cots, l'Elaia i l'Heura, a Barcelona, i l'Andersen, de Vic. L'Escola de Mestres Rosa Sensat va néixer el 1965 com a escola clandestina, i aplegava les escoles privades que es van aixopugar sota el mestratge d'Alexandre Galí. L'any 1968 naixia l'escola Lavínia.

La Dra. Anna Pagès, professora titular a la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL, explica que “durant aquest temps, Blanquerna va estar en contacte amb molts d'aquests projectes i els va donar suport des de la formació de mestres d'inspiració cristiana. L'any 1975 el procés de transició democràtica va encetar un debat aferrissat sobre el paper de l'escola privada activa en la recuperació de l'ideal de civilització heretat de la Mancomunitat i la República. Algunes persones, com Maria Rubiés, defensaven amb vehemència la pedagogia d'aquests grups d'escoles privades i el seu vincle amb el projecte social i educatiu de l'Església, en dialèctica amb les posicions de Marta Mata i l'Associació Rosa Sensat, més aviat partidàries d'un sistema públic laic i gratuït. D'aquesta discussió política en va sorgir l'escola concertada que coneixem.”

Al principi de la dècada dels noranta, la irrupció de la tecnologia i Internet va revifar el debat sobre la innovació —o renovació— pedagògica a Catalunya, debat al qual Blanquerna es va sumar amb entusiasme i del qual encara avui participa activament, sense abandonar l'aplicació dels valors de l'humanisme cristià en pro d'un món més just i equitatiu per mitjà de l'escola.

Els canvis socials

Els profundíssims i ràpids canvis socials, o la irrupció de la tecnologia, han sacsejat l'ofici d'ensenyar en els cicles educatius d'infantil i primària, decisius en la formació futura de les persones. La Dra. Anna Pagès explica que “actualment l'educació infantil està influïda per diversos factors.

ANNA PAGÈS:

“ELS PROFUNDÍSSIMS I RÀPIDS CANVIS SOCIALS, O LA IRRUPCIÓ DE LA TECNOLOGIA, HAN SACSEJAT L'OFICI D'ENSENYAR EN ELS CICLES EDUCATIUS D'INFANTIL I PRIMÀRIA, DECISIUS EN LA FORMACIÓ FUTURA DE LES PERSONES”

D'entrada, l'individualisme creixent al si de la societat ha trencat les pràctiques tradicionals de la criança, un fenomen que ha coincidit amb la davallada demogràfica”. A més, Anna Pagès assenyala que també cal tenir en compte que les dones tenen fills més tard i que, a més, sovint compaginen el fet de ser mares amb la vida laboral. “De cop”, assenyala, “s'han trobat sense referents i, ahora, amb la necessitat de tenir-los, per la qual cosa s'han vist abocades a recórrer al discurs dels experts, que donen receptes de coses que, en realitat, s'aprenen a través d'altres mares”. Al final, les mares han acabat per delegar en l'escola fets com el de treure els xumets o els bolquers. Elles no tenen confiança ni seguretat, i l'escola els en dona.

“El teòleg i antropòleg Lluís Duch deia que l'escola havia de ser una estructura d'acollida”, afirma. En aquest sentit, Pagès recorda que alguns països com ara França s'estan plantejant convertir l'escola infantil de 0 a 3 anys en obligatòria, per fer que tingui una funció compensatòria en aspectes com el de la desigualtat social. A Catalunya, segons Pagès, aquesta funció l'acompleixen les escoles bressol. “El que han fet les escoles infantils ha estat incorporar les famílies en els processos educatius dels nens i crear nous àmbits com els 'Espais Familiars', en els quals pares i nens es troben i, acompanyats d'un educador, intenten

ELISABETH ALOMAR:

“UN DELS REPTES DE L'EDUCACIÓ ÉS LA INNOVACIÓ I L'ASSOLIMENT REAL DE LA INCLUSIÓ A LES ESCOLES, QUE HAN DE DONAR RESPOSTA A LES NECESSITATS EDUCATIVES DE TOTS ELS INFANTS”

fer front a les mancances que ha provocat aquesta crisi de la criança a què em referia”, explica.

En qualsevol cas, el primer repte fonamental és poder reconstruir les relacions de confiança durant els primers anys. És fonamental, diu, “que les persones tinguin capacitat de construir el teixit social que l'individualisme ha trencat”. Fet i fet, les escoles s'han convertit “en un mitjà de restitució, de reconstrucció de vincles entre les persones en una societat en què els nens, en comptes de crear de vincles de reforç, han provocat que moltes famílies entrin en crisi”.

L'impacte tecnològic

Per a la Dra. Pagès, l'altre gran repte és donar resposta als problemes derivats de l'impacte tecnològic en el teixit social: “La mediatització tecnològica és enorme. Veus pares més pendents de les tauletes o dels mòbils que dels nens. Són objectes que han mediatitzat la vida familiar. Cada vegada parlem menys amb els nens. Els fotografiem permanentment de manera que fins i tot, des de ben petits, ja saben com han de posar.” I continua: “L'escola infantil recupera la materialitat de la nostra relació amb la realitat. El joc simbòlic ha quedat afectat per aquestes tecnologies, la qual cosa no vol dir que siguin dolentes. Tot i això, en general els mestres són reticents a incorporar les tecnologies perquè han afectat el joc simbòlic, perquè han substituït la capacitat de representar l'absència. Un nen que juga sense la intermediació dels aparells tecnològics pot imaginar que viatja a bord d'una nau espacial assegut en una cadira... Aquesta irrupció tecnològica afecta el pensament abstracte. Per exemple, els jocs tecnològics han desfet la idea de la irreversibilitat, com ara la de la irreversibilitat de la mort, que ha esdevingut un tabú. La feina dels mestres en aquesta etapa és fonamental, el projecte educatiu de les escoles és clau per recuperar la confiança, per reconstruir vincles entre les persones.”

L'assoliment real de la inclusió

Elisabeth Alomar, doctora en Pedagogia, ha dedicat pràcticament tota la vida professional a la formació de mestres a Blanquerna. Com a investigadora ha treballat, entre altres

projectes, en el disseny universal per a l'aprenentatge i en la seva concreció i aplicació en centres educatius, en la prevalença de les conductes desafiantes en centres educatius i en l'estudi de com promoure la competència social dels infants amb trastorns del desenvolupament en contextos naturals. Per a Alomar, un dels reptes de l'educació és la innovació i l'assoliment real de la inclusió a les escoles, que han de donar resposta a les necessitats educatives de tots els infants. Reconeix una gran evolució en l'atenció a la diversitat i en l'escola inclusiva, i ho explica així: “Encara hi ha escoles que estan ancorades en plantejaments tradicionals, escoles a les quals costa molt introduir canvis pe-

JOSEP MANEL BALLARIN:

“LES NOVES TECNOLOGIES HAN FET QUE L'APRENENTATGE SIGUI MULTIMODAL. TAMBÉ HA CANVIAT LA RELACIÓ AMB LES FAMÍLIES, LA MANERA D'ORGANITZAR L'AULA... LA REALITAT D'UNES AULES PLURILINGÜES”

dagògics, al costat d'altres que, en canvi, han sabut donar respostes creatives i ajustades als reptes que plantegen les aules actuals, en què tenim diversitat de capacitats, motivacions i procedències.”

No és fins entrada la dècada dels vuitanta que els infants amb discapacitat han estat escolaritzats en centres especials en els quals, a poc a poc i amb la promulgació de lleis i normatives, suports personals i tecnològics, canvis metodològics, etc., s'ha aconseguit —no pas sense dificultats— que els infants amb necessitats específiques de suport educatiu puguin escolaritzar-se a l'escola ordinària.

La Dra. Alomar assenyalava problemes com el de les ràtios de les aules i el dels recursos limitats, junt amb el de la formació del professorat. Dificultats que es miren de compensar, assenyalava, amb mesures com la de l'estabilitat de les plantilles, que pretén consolidar laboralment professors amb un compromís amb el projecte escolar del centre. No és fàcil ser mestre, però. “El mestre ha de ser algú amb una formació generalista molt ampla i molt sòlida, amb capacitat d'actualitzar-se pel que fa a metodologia pedagògica. Té una enorme responsabilitat, atesa la importància de l'educació infantil i primària en la formació dels infants”, recorda. Tot i això, es dol que durant cert

temps la de mestre fos una professió socialment no gaire valorada i aparentment amb pocs atractius.”

Treballar de forma més cooperativa

Per al professor Josep Manel Ballarin, especialista en didàctica de la llengua a la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL, l'escola s'ha hagut d'adaptar als canvis socials, mentre que l'aprenentatge s'ha orientat cap a les competències i ha deixat al marge l'aprenentatge memorístic. “Els professors treballen de forma més cooperativa, compartint els coneixements amb els alumnes, amb l'entorn social... Les noves tecnologies han fet que l'aprenentatge sigui multimodal. També ha canviat la relació amb les famílies, la manera d'organitzar l'aula... la realitat d'unes aules plurilingües”.

El Dr. Ballarin explica que els canvis socials han obligat també a introduir canvis a l'escola: “Molts centres han de treballar la mediació i la resolució de conflictes. Ens trobem amb molts ‘nens bombolla’, hiperprotegits per la família, que no saben com fer front a les dificultats i que, a més, tenen problemes per fixar l'atenció.” Problemes en escoles on també cal treballar tant la diversitat d'origen

MARC FRANCO-SOLA:

“L'ESCOLA NO ÉS UN AGENT EDUCATIU ÚNIC, EL CONTEXT SOCIAL ÉS DETERMINANT. L'ESCOLA ÉS UN MIRALL DE LA SOCIETAT I NO NOMÉS UN MOTOR DE CANVI”

com la diversitat funcional, amb la presència d'alumnes amb ritmes d'aprenentatge i necessitats diferents. “Realment, la complexitat de les aules, la falta de silenci o d'atenció, són elements que incideixen en l'aprenentatge. Vivim un moment de transformació de l'escola, fins i tot de l'espai, del disseny dels patis... Tenim un repte i l'hem d'encarar sense por.”

Marc Franco-Sola, mestre i doctor en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport, i també professor de Blanquerna, coincideix amb la diagnosi de Ballarin i introdueix l'element de l'equilibri pel que fa a les estratègies d'aprenentatge en un entorn escolar i social tan complex. “Cal evitar caure en l'esnobisme, de fet hi ha molta por que això passi per causa de la innovació, que d'altra banda ha estat sempre present a través de pedagogs com Freinet, Montessori, Rosa Sensat etc.”, assegura. Altrament, Franco-Sola vol recordar que l'escola no és un agent únic educatiu, i que el context social és determinant. “L'escola és un mirall de la societat i no només un motor de canvi.”

El pacient, la persona

“En els últims anys els sistemes sanitaris dels països desenvolupats s’han adonat que calia evolucionar en l’àmbit de la salut, passant d’un procés d’atenció ‘paternalista’, en la qual el pacient és ‘obedient’ al que se li diu, a una relació col·laborativa/participativa, en la qual el pacient és protagonista i gestor de la seva salut. La gran quantitat de coneixement disponible a la xarxa ha comportat un increment del nombre de persones que contrasten informació.” Això ho escrivia fa cinc anys el Dr. Màrius Duran, en un article que explicava l’evolució de la Facultat de Ciències de la Salut, de la qual en aquells moments era el degà. Un canvi que ha suposat actualitzar plans d’estudi, passar de les antigues diplomatures de tres anys als graus, que són de quatre, però sense perdre l’aposta que va fer Blanquerna des del primer moment: la formació d’uns professionals que entenen la persona com un tot, que tenen una visió holística, global, de l’esser humà.

Blanquerna-URL va iniciar la titulació de Psicologia l’any 1991, i el 1992 va crear l’Escola Universitària d’Infermeria i Fisioteràpia. Més endavant es van iniciar els actuals graus en Logopèdia, Nutrició i Farmàcia.

Psicologia. Entre el retorn a la filosofia i els reptes de la tecnologia

El Dr. Josep Castillo Garayoa és professor d’Avaluació Psicològica en l’Àmbit Clínic a la Facultat de Psicologia i Ciències de l’Esport i ensenya també Història de la Psicologia. “La psicologia”, comenta, “fins als anys setanta encara es veia com una branca de la filosofia i ni tan sols existia a les universitats. La implantació acadèmica dels estudis de Psicologia és, doncs, relativament recent”. Després hi va haver un moment en què es practicava sobretot en l’àmbit educatiu i en què fer Psicoteràpia, per exemple, estava estigmatitzat. La psicologia, recorda Castillo, “estava mig subordinada a la psiquiatria.

No entrava en el terreny de les patologies més greus, es percebia fins i tot com una rival de la psiquiatria. Avui psicòlegs i psiquiatres treballen plegats”.

La psicologia, però, ha trencat moltes més barreres. “Des de fa vint-i-cinc anys, els problemes derivats de la salut mental han adquirit més importància. Alhora, la psicologia ha entrat en altres àmbits, com el del desenvolupament organitzacional, amb l'objectiu de millorar el funcionament de les empreses, amb un enfocament cap al rendiment, amb la intenció d'aconseguir el millor de cada professional”, explica. Una orientació que també s'ha vist reflectida a les aules, on se cerquen estratègies per superar les dificultats d'aprenentatge.

Així mateix, a hores d'ara la psicologia clínica ocupa un lloc important en la societat. La gent acudeix al terapeuta per millorar la qualitat de vida i, alhora, a través de la xarxa pública les institucions brinden cada vegada més

JOSEP CASTILLO:

“FINS ALS ANYS SETANTA LA PSICOLOGIA ENCARA ES VEIA COM UNA BRANCA DE LA FILOSOFIA I NI TAN SOLS EXISTIA A LES UNIVERSITATS. LA IMPLANTACIÓ ACADÈMICA DELS ESTUDIS DE PSICOLOGIA ÉS, DONCS, RELATIVAMENT RECENT”

serveis especialitzats en àmbits com el de les disfuncions sexuals o les addiccions. “El psicòleg ara mateix està molt més valorat socialment, té més visibilitat”, assenyala.

No és una professió fàcil. El psicòleg d'avui en dia ha de tenir un gran rigor teòric i tècnic i, sobretot, “una gran capacitat per a la proximitat emocional, per a l'empatia”. L'empatia, afegeix Castillo, “implica un interès general per les persones, per establir un diàleg profund amb l'altre, i això en els temps actuals és complicat. Hem de tenir en compte que la tecnologia està afectant la conversa, el diàleg íntim, que continua sent el gran terreny de la psicologia”. Aquest diàleg, essencial en la pràctica de la psicologia, cada vegada rep més el suport de l'anàlisi empírica, de l'avaluació de les intervencions. Així mateix, Castillo explica que també hi hagut un retorn a la filosofia: “En aquests darrers quinze anys, a banda de la popularització de tècniques com la del *mindfulness*, basada en la meditació budista, alguns psicòlegs han tornat a aproximar-se a la filosofia, en la mesura que és una font de reflexió sobre el sentit de la vida.”

La tecnologia també forma part de les novetats: “Tot i

que el cara a cara encara és la base principal del psicòleg, la tecnologia certament és de gran ajut per al tractament de fòbies, trastorns de l'alimentació... També disposem d'aplicacions per a mòbils, mitjançant les quals el pacient pot adoptar hàbits saludables.” La psicologia, subratlla Castillo, és fonamental per comprendre la irracionalitat humana i també per contribuir a la millora d'una societat en la qual imperen les desigualtats socials i els prejudicis.

Logopèdia. Una professió en creixement

El Dr. Jesús Valero Garcia també és psicòleg, professor titular de la facultat i membre del grup d'investigació sobre Discapacitat i Qualitat de Vida dirigit per Elisabeth Alomar. La seva especialitat és la logopèdia. Fet i fet, Valero fa trenta anys que es relaciona amb persones sordes, primer com a logopeda del Departament d'Educació de la Generalitat, treballant amb infants sords escolaritzats en centres ordinaris i, des de 1995, com a professor i investigador. Blanquerna té estudis de Logopèdia des del curs 1995-1996, moment en què es va detectar més demanda.

“Fa vint anys”, explica Jesús Valero, “la logopèdia s'exercia sobretot en l'àmbit educatiu. Amb tot, al principi dels anys noranta només hi havia uns trenta logopedes contractats pel Departament d'Ensenyament. Avui són cap a quatre-cents, els professionals que s'hi dediquen”. Però l'educació ja no és l'únic àmbit en què trobem logopedes, ni tampoc un professional dedicat quasi de forma exclusiva al diagnòstic. El professor Valero comenta que “el logopeda, a més de diagnosticar, avui en dia ajuda a recuperar funcions que s'han perdut o no s'han adquirit. Paral·lelament, hi ha més reconeixement social i una ampliació del nostre àmbit d'actuació. Fa deu anys, per exemple, els gabinets d'audioprotèsics no hi comptaven, amb els logopedes... Durant els anys vuitanta la sordesa en els infants es detectava cap als tres o quatre anys; avui, gràcies a les noves tecnologies i als professionals, podem fer-ho quan el nadó tot just té vint-i-quatre hores de vida, amb la qual cosa podem avançar enormement en la solució de molts problemes. La gent gran també se n'ha beneficiat, i això és molt important en una societat molt envellida, en una societat de gent gran que no vol renunciar a una vida activa.” A més a més, la logopèdia és especialment útil en el món del cant i en el de la comunicació. Molts cantants i periodistes de ràdio o televisió s'han posat en mans de professionals de la logopèdia per tenir cura de la seva veu.

Infermeria. Agents del canvi social

La Dra. Isabel Pérez Pérez té una llarga experiència en l'àmbit de la infermeria. Professora, des de 1992, del que

va ser l'Escola Universitària d'Infermeria, ha estat també directora del Grau en Infermeria entre el 2003 i el 2013, i des del 2013 fins al 2017 ha estat vicedegana de la Facultat de Ciències de la Salut.

Per a Isabel Pérez la infermeria és vocacional, una professió molt important en la vida de les persones: "Acompanyem la persona en els processos vitals, l'atenem quan neix i també en el moment de la mort. La part humanística de la nostra formació és fonamental. No és en va, perquè ajudem a fer que les persones morin amb dignitat i les acompanyem en moments d'un dolor que també pot ser psíquic." Isabel Pérez recorda que cada dia més infermers s'incorporen a empreses tecnològiques que fabriquen utilatge per a unitats de cures intensives, atès que coneixen millor que ningú la resposta humana i poden aportar-hi la seva experiència. De la mateixa manera, també contribueixen a la recerca i el disseny d'aplicacions per a pacients que no poden comunicar-se, o en la investigació d'objectes com llençols intel·ligents que canvien de temperatura en funció de la situació del pacient.

Amb una llarguíssima tradició, durant els darrers quaranta anys els canvis en la professió han estat radicals: "De l'ATS ajudant del metge al diplomad en Infermeria, més autònom, amb més capacitat per prendre decisions.

JORDI VILARÓ:

"LA SOCIETAT S'ESTÀ ADONANT QUE LA MEDICINA NO HO CURA TOT PERQUÈ EN MOLTS CASOS L'ORIGEN DE LES DOLÈNCIES ÉS MECÀNIC. S'HA D'ESTIRAR UNA MUSCULATURA, FER UNS MOVIMENTS PER MILLORAR LA RESPIRACIÓ, ETC."

De la diplomatura als estudis de grau, màster i doctorat. De fet, el canvi en els estudis ha permès també que els infermers puguin prendre decisions, puguin prescriure, i que treballin conjuntament amb els altres professionals, amb un sentit de corresponsabilitat", explica.

L'infermer té un paper essencial en l'atenció al pacient, perquè, segons Pérez, "passa les vint-i-quatre hores del dia al seu costat, en veu l'evolució i decideix en funció d'allò que veu." Amb l'atenció primària el paper de la infermeria s'ha ampliat molt més: "Els infermers atenen els malalts crònics, els controlen la medicació, els fan el seguiment. La seva visió de la persona és global. És una tasca complexa i el professional ha de tenir capacitat de raonament." A més, Isabel Pérez recorda que l'infermer també juga un paper molt important pel que fa a la prevenció, en el sen-

tit de mantenir les persones tan sanes com sigui possible: "L'infermer té la funció de vetllar pel manteniment de la gestió de la salut de les persones."

Com en el cas d'altres professionals vinculats a les ciències de la salut, els infermers ja estan fent una funció importantíssima en una societat amb una proporció de gent gran cada vegada major. També intervenen, però, com agents de canvi amb capacitat per detectar i prevenir problemes greus vinculats a la desigualtat o a la violència de gènere, entre d'altres. "Com a professionals, avui en dia tenim un paper rellevant a les escoles, estem en contacte amb les famílies, tenim recursos per detectar situacions de violència de gènere, o problemes associats a la solitud, al maltractament de la gent gran", afirma. "Tenim una societat amb gent molt vulnerable: la crisi econòmica, l'estrès, les famílies desestructurades, etc. generen entorns patològics que afecten majoritàriament els nens i les persones grans. Ens enfrontem a nous reptes de futur, a nous escenaris molt importants, com el de la salut escolar", afegeix.

A més, la professió ara mateix es troba davant d'un repte demogràfic. "Tenim", explica, "una de les ràtios d'infermers més baixes d'Europa, per sota de Grècia. D'aquí a cinc anys s'hauran jubilat entre 4.000 i 5.000 infermers a Catalunya, molts dels quals avui treballen en grans hospitals. Si s'acomplissin tots els plans d'ocupació encara en faltarien 18.000. Passa el mateix amb els metges". Amb tot, Pérez és optimista i assenyala també una demanda alta coberta a Catalunya per disset centres universitaris, on cada any entren 2.000 estudiants i d'on surten anualment 1.500 graduats.

Fisioteràpia, cap a l'evidència científica

Des del 1992, Blanquerna també prepara fisioterapeutes. La fisioteràpia, reconeguda des de fa molt temps a països com França i Anglaterra, a casa nostra havia estat castigada pel prejudici i la desconfiança dels metges, fins al punt que no va començar-se a estudiar acadèmicament fins al 1984. Els treballs del Dr. Jordi Vilaró, vicedegà de la Facultat de Ciències de la Salut, en l'àmbit de la recerca científica relacionada amb la fisioteràpia respiratòria han contribuït, sens dubte, al seu prestigi. El Dr. Vilaró és especialista en la rehabilitació de pacients amb malalties respiratòries cròniques. Explica que "abans del 1984 hi havia una especialització que es cursava durant dos anys dins dels estudis d'Infermeria. Realment, la fisioteràpia no tenia un fonament científic gaire profund en el nostre entorn i, en alguns casos, s'aplicaven tècniques sense tenir uns criteris gaire clars. Així, doncs, quan els resultats no han estat bons alguns metges han aprofitat l'ocasió com a pretext per negar-ne l'efectivitat."

Les coses, però, han canviat molt durant els darrers anys: “La societat s’està adonant que la medicina no ho cura tot perquè en molts casos l’origen de les dolències és mecànic. S’ha d’estirar una musculatura, fer uns moviments per millorar la respiració, etc., i en cap d’aquestes situacions la farmacologia, per exemple un antiinflamatori, no t’ho soluciona. A més, durant els darrers deu anys el fisioterapeuta s’ha preocupat molt d’investigar quins són els fonaments científics de les intervencions que fa. La qualitat de les tècniques d’intervenció és cada vegada millor. En altres països, com els del nord d’Europa, la societat té molt clar que hi ha qüestions de salut que tenen un abordatge purament mèdic, d’altres fisioterapèutic i, també, que en moltes ocasions la solució ideal és una combinació d’ambdós vessants. Aquí el pes de la tradició mèdica encara és molt important. Amb tot, a còpia de trepitjar hospitals he observat que hi ha un inici de canvi de mentalitat, sobretot entre els metges més joves. S’adonen que no són omnipotents i que hi ha altres professionals de la salut amb qui poden col·laborar i millorar, en definitiva, la salut de la persona, la qual cosa és l’objectiu principal.”

Jordi Vilaró creu que en la propera dècada la situació canviarà radicalment: “Ara mateix estem molt vinculats a les societats científiques mèdiques, de les quals els fisi-

oterapeutes han començat a formar part des de fa aproximadament deu anys, i hi treballen braç a braç amb els metges.”

El Dr. Vilaró defensa que un pas de vital importància seria que la fisioteràpia fes un canvi de paradigma: “Fins ara ha estat molt basada en l’aplicació de tècniques manuals molt específiques, però cal que incorpori tota la part de l’activitat física i la vinculi al tractament de les malalties cròniques. Són un tipus de malalties que estan creixent, i el nombre de població que les pateix és molt elevat... Diabetis, hipertensió, asma, malalties cardíques, fibromiàlgia, insuficiència renal... Les facultats universitàries comencen a veure-ho i a treballar en aquesta direcció, també els col·legis professionals i fins i tot l’administració, que reclama la nostra intervenció. Hem d’estar preparats, formats per a aquest canvi que de ben segur es produirà, que ja s’està produint.”

Nutrició humana i dietètica. Del menjar i el viure

La nutrició i la dietètica formen part d’aquelles disciplines de les ciències de la salut que fins fa ben poc havien estat relegades a un segon terme, que eren satèl·lits de la medicina. La Dra. Imma Palma Linares és directora del grau en Nutrició Humana i Dietètica de la Facultat de Ciències de la Salut des del 2014, i ha viscut professionalment tot el

procés d'enlairament de la nutrició fins a convertir-se en uns estudis i en una professió socialment molt valorats. El 2002, Blanquerna va iniciar els estudis en Nutrició Humana i Dietètica.

“Fins fa no gaire, dels aspectes nutricionals se n’ocupaven els infermers o els metges mateixos. D’altra banda, era difícil establir uns estudis, perquè hi havia una pugna entre sectors. Molts nutricionistes s’han format des d’Infermeria o són metges, i en tots dos casos sovint han hagut d’estudiar a l’estranger”, comenta Palma.

Imma Palma explica que l’interès per la nutrició i la necessitat de disposar d’uns estudis sobre la matèria va coincidir amb l’aparició d’estudis epidemiològics que relacionaven alimentació i malalties, estudis sobre població i patologies molt esteses. “Aquest estudis posaven sobre la taula l’evidència científica de malalties relacionades amb hàbits alimentaris. Un altre esperó va ser la publicació, durant els anys vuitanta, d’estudis que relacionaven la dieta mediterrània i la salut cardiovascular”, explica. “Països de Llatinoamèrica, o d’altres com França o Portugal, ens portaven molt avantatge. Finalment, el 1993 tres universitats espanyoles van decidir iniciar estudis de Nutrició i Dietètica com a títol propi”, afegeix.

La Dra. Palma constata que la preocupació pels aspectes relacionats amb la salut pública ha impulsat també l’interès per la nutrició, junt amb altres aspectes més soci-

als, com una sobreoferta alimentària, l’aparició d’aliments ultraprocessats molt nocius o el ritme de vida actual. “Tots aquests aspectes afecten la salut, i el paper del dietista-nutricionista, format en microbiologia, toxicologia, bromatologia i fisiopatologia, entre altres matèries, és el d’orientar cap a una alimentació correcta. Cal no oblidar que aquest professional té un bon coneixement dels riscos en l’alteració dels aliments”, argumenta la doctora.

Palma creu que les sortides professionals dels dietistes-nutricionistes en aquests moments són moltes. En primer lloc en l’àmbit clínic, perquè poden proporcionar un pla d’alimentació adequat als pacients per tal que millorin la salut i la qualitat de vida; en segon lloc, en la salut pública, perquè poden fer prevenció i promoció de la salut; també en la indústria alimentària, dissenyant nous aliments, i en l’àmbit del màrqueting i de l’etiquetatge nutricional. També, però, en els menjadors públics, tenint cura de la seguretat alimentària o de la planificació de menús saludables i/o adaptats a patologies. I fins i tot en àmbits com el de l’esport, en el qual una bona alimentació pot representar una millora en la condició física dels esportistes i un índex més baix de lesions.

Farmàcia. De l’oficina tradicional a la farmacogenòmica

El 2014 l’Institut Químic de Sarrià i Blanquerna iniciaven conjuntament el Grau en Farmàcia. La doctora i inves-

tigadora Concepció Mestres Miralles té un coneixement molt directe de la complexitat i els reptes de l'àmbit de la farmàcia. Exdirectora de Farmàcia del Grup Mutuam, des del 1984 fins al 2012 també va treballar a l'Hospital Sant Rafael de Barcelona, del qual va ser adjunta del Servei de Farmàcia i, posteriorment, coordinadora de Qualitat i Seguretat del Pacient.

CONCEPCIÓ MESTRES:

“EN ALGUNS PAÏSOS, COM EL REGNE UNIT, ELS FARMACÈUTICS PODEN PRESCRIURE MEDICAMENTS. AQUÍ ENCARA SOM MOLT LLUNY D'AIXÒ. CAL TENIR EN COMPTE QUE LA PREPARACIÓ ACADÈMICA EN L'ÀMBIT ASSISTENCIAL EN ALGUNS D'AQUESTS PAÏSOS ÉS MOLT POTENT”

Concepció Mestres destaca que hi ha molta distància en el grau de desenvolupament de la farmàcia entre els diferents països europeus i, sobretot, en comparació amb els Estats Units, on els farmacèutics tenen un alt grau de responsabilitat. Explica que “la tendència és que el farmacèutic estigui més implicat amb el pacient. A l'oficina tradicional ja hi estava, d'implicat, de fet. Ara mateix el farmacèutic treballa molt en col·laboració amb els metges de primària i els infermers. Als hospitals tradicionalment s'ha treballat en col·laboració amb els altres

professionals, ara també s'està ampliant la integració a l'atenció primària.

L'augment del marge de responsabilitat dels farmacèutics és un dels canvis més necessaris a hores d'ara: “En alguns països, com el Regne Unit, els farmacèutics poden prescriure medicaments. Aquí encara som molt lluny d'això. Cal tenir en compte que la preparació acadèmica en l'àmbit assistencial en alguns d'aquests països és molt potent.”

Les tecnologies i els avenços científics també han afectat la farmàcia: “Avui en dia s'estan desenvolupant àrees com la farmacogenòmica, útil per preveure si, en funció de la genètica, un pacient respondrà bé o no a un medicament. S'està aplicant al tractament de malalties molt complexes en psiquiatria o en el tractament del càncer. Els canvis també s'estan produint en la indústria, que té reptes com el de la fabricació de medicaments biològics.”

La Dra. Mestres no vol passar per alt, però, altres aspectes importants necessaris en la formació dels farmacèutics, com el de l'habilitat de comunicar. “El farmacèutic ha de tenir coneixements dels tractaments, d'allò que ven, i ha de saber comunicar-ho”, afirma.

Així mateix, Mestres defensa que els farmacèutics hauran d'exercir cada vegada més una atenció personalitzada, en un context on es poden comprar medicaments per Internet o fins i tot en supermercats: “Ningú com un farmacèutic pot saber i valorar què està prenent un pacient, ja que té una visió global del tractament i dels seus problemes de salut. Paral·lelament, també pot tenir un paper en la prevenció de malalties.”

Comunicació líquida

COMUNICACIÓ

Les fronteres entre els àmbits d'estudi i la pràctica professional de la comunicació audiovisual, el periodisme i la publicitat es desdibuixen. La irrupció d'Internet i les xarxes socials, així com la globalització, han transformat uns estudis de tradició recent. La Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL, que enguany fa vint-i-cinc anys que forma professionals en aquests àmbits, ha estat testimoni d'excepció d'aquesta transformació. Els experts estan d'acord que en els temps actuals la comunicació és més necessària que mai, però les maneres de fer canvien, així com les habilitats que es requereixen als professionals, que cada cop han de ser més polivalents i han de tenir més domini de les eines digitals.

Les primeres facultats de Ciències de la Informació van aparèixer a les universitats Complutense de Madrid, Autònoma de Barcelona i de Navarra, al llarg de la dècada dels setanta, per

donar resposta al propòsit immediat de substituir les antigues escoles oficials, que fins aleshores formaven els professionals dels diferents sectors de la comunicació. Les facultats de Ciències de la Informació —que en la dècada dels noranta van passar a denominar-se de Ciències de la Comunicació o Comunicació i prou— van constituir un marc institucional adequat per al desplegament de la professionalització i la investigació de la comunicació, perquè gaudien de més autonomia intel·lectual i organitzativa que les antigues escoles oficials, lligades a l'estricta orientació doctrinal imposada pel règim franquista. Durant els anys vuitanta hi havia quatre universitats espanyoles que impartien els estudis de Comunicació, una xifra que no ha parat de créixer. El 1995 ja eren més de vint, i deu anys més tard, el 2005, es comptaven quaranta-quatre universitats espanyoles en les quals s'impartien, en conjunt, cent tretze titulacions de Comuni-

cació. El curs 2016-2017 —el darrer del qual es tenen xifres oficials— el nombre d'universitats que impartia estudis de Comunicació augmentava a seixanta-set, i les titulacions, a dues-centes cinc.

La Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL va néixer l'any 1994 a l'edifici antic de la Casa de la Caritat, amb les llicenciatures de Periodisme, Cinema i Televisió, i Publicitat i Relacions Públiques. El primer curs d'aquestes tres llicenciatures va ser el mateix 1994-1995, i la primera promoció es llicencià el 1997-1998. Des d'aleshores el pla d'estudis dels graus s'ha renovat en dues ocasions per adaptar-lo a les necessitats canviants de la societat en general i del mercat laboral en particular. El curs 2008 suposà l'extinció dels primers plans d'estudi i l'adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) i a les directrius establertes en el pla Bolonya. Recentment, el curs 2014-2015 es van reverificar els tres graus en comunicació, que van canviar lleugerament la denominació: Periodisme i Comunicació Corporativa (antic grau en Periodisme); Comunicació Audiovisual (antic grau en Cinema i Televisió), i Publicitat, Relacions Públiques i Màrqueting (antic grau en Publicitat i Relacions Públiques).

Itineraris d'estudi personalitzats

La irrupció d'Internet i les xarxes socials, així com la globalització, han transformat els estudis en comunicació. Els experts assenyalen que la hibridació de les fronteres entre les diferents disciplines —la comunicació audiovisual, el periodisme i la publicitat— és clau per entendre la comunicació del present, i encara ho serà més per comprendre la del futur. Fruit d'aquest diagnòstic neix l'actual pla d'estudis. El vicedegà acadèmic de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL, Josep Lluís Micó, ho explica: “La hibridació de productes, serveis, àrees i tasques desemboca en una formació menys compartimentada i heterogènia. Els perfils professionals, sobretot els digitals, es transformen i no són tan purs com en el passat. Tot i que hi haurà perfils clàssics que roman- dran, en la majoria de casos els territoris de frontera seran més amplis, i també els llocs de treball generats. Les universitats europees i espanyoles fa temps que treballen en aquesta direcció.”

“Per assolir els objectius de màrqueting, les empreses necessiten la publicitat i les relacions públiques”, diu el director del grau en Publicitat, Relacions Públiques i Màrqueting de la Facultat de Comunicació Blanquerna-URL, Josep Rom. “Empreses i institucions necessiten arribar a l'usuari final, i per arribar-hi, ara, amb les noves tecnologies, han aparegut noves tècniques”, assenyalava. “El canvi més significatiu dels darrers anys ha estat que els mitjans

JOSEP LLUÍS MICÓ:

“ELS PERFILS PROFESSIONALS, SOBRETOT ELS DIGITALS, ES TRANSFORMEN I NO SÓN TAN PURS COM EN EL PASSAT. TOT I QUE HI HAURÀ PERFILS CLÀSSICS QUE ROMANDRAN, EN LA MAJORIA DE CASOS ELS TERRITORIS DE FRONTERA SERAN MÉS AMPLIS, I TAMBÉ ELS LLOCS DE TREBALL GENERATS”

de comunicació ja no són imprescindibles per arribar a l'audiència. Això és el que jo anomeno el ‘gran divorci’, però les empreses encara inverteixen diners per comunicar-se amb el públic, que ara pot estar en un festival de música o a la pàgina web d'Amazon. Cada canal és un mitjà”, afegeix. “Els mitjans de comunicació tradicionals estan canviant i, al mateix temps, la comunicació corporativa està en plena expansió; els professionals en aquest àmbit estan molt sol·licitats”, apunta Marçal Sintès, director del grau en Periodisme i Comunicació Corporativa de la Facultat de Comunicació Blanquerna-URL. “Les fronteres entre els principals àmbits de la comunicació es desdibuixen.”

L'audiovisual no és una excepció. “L'audiovisual és el llenguatge —en múltiples formats i versions— mitjançant el qual rebem la majoria de missatges en la societat actual”, apunta Judith Colell, directora del grau en Comunicació Audiovisual de la Facultat de Comunicació Blanquerna-URL. I afegeix: “El que s'està produint és un canvi en les formes i en la manera com es configura l'audiovisual del segle XXI. L'audiovisual és molt més que cinema i televisió. L'audiovisual són els espots i la publicitat, les xarxes socials com YouTube o Facebook, les plataformes d'*streaming* com Netflix o HBO... Les sortides del grau en Comunicació Audiovisual no només són la televisió i el cinema. Avui totes les empreses i institucions volen comunicar per mitjà del llenguatge audiovisual.”

Les fronteres entre les diferents disciplines es desdibuixen, però la comunicació resulta més necessària que mai. Per aquest motiu, els estudis es plantegen cada vegada més oberts, perquè l'estudiant es creï el perfil professional a través d'optatives, tal com es planteja en el model universitari americà. Una altra de les novetats introduïda amb el nou pla d'estudis és l'aposta per l'emprenedoria. En el context actual, els estudiants haurien de sortir preparats per emprendre projectes professionals per compte propi.

Globalització

La comunicació global és una altra de les tendències actuals. El present curs 2018-2019, la facultat ha engegat el grau en Global Communication Management per donar resposta a aquesta realitat. “La comunicació local ha deixat d’existir”, diu el director del grau, Enric Ordeix. I afegeix: “La globalització és evident des que Internet es consolida com a eina de comunicació corporativa. El grau neix en un context en què no hi ha fronteres territorials a l’hora d’emetre un missatge, i s’estructura a partir de tres potes: el màrqueting i el *branding*, imprescindibles per a la construcció i distribució de missatges; les relacions internacionals, cabdals per entendre el funcionament del mercat i la cultura en els diferents països, i la comunicació estratègica, és a dir, la voluntat de formar els professionals amb una visió estratègica més que no pas tàctica, i de negoci, amb capacitat d’interactuar amb els diferents departaments de l’empresa: recursos humans, vendes, qualitat...”

L’humanisme com a base de la formació

Les habilitats que avui es requereixen als professionals de la comunicació són diferents de les requerides fa uns anys —principalment quant al domini de les noves tecnologies i l’esperit emprenedor—, però la formació humanística integral, característica de Blanquerna, persisteix. “Més enllà de les habilitats requerides per emprar les noves tecnologies, un bon professional és creatiu i honest, té una mirada crítica i sap treballar en equip, i està compromès amb l’entorn”, assenyala Colell. “Amb el canvi del pla d’estudis hem enfortit la part tecnològica i els estudiants toquen les càmeres des del primer dia. Això ho valoren

molt, però la base humanista és essencial. Les bones històries, les que et toquen i et transformen, les que ens interessa explicar, no s’assoleixen només amb el domini de la tècnica”, afegeix. I Sintes apunta: “Un altre requisit imprescindible és l’esperit emprenedor. Ser una persona que s’acaba de graduar en els temps actuals és apassionant. Si tens vocació, determinació i t’envoltes d’un bon equip pots fer moltes coses, perquè la tecnologia ha suspès gairebé totes les barreres d’entrada. Soc positiu respecte al futur. Això sí, les bases del periodisme tradicional, tant des del punt de vista teòric com pràctic, sense oblidar l’ètica, han de romandre intactes.”

La metodologia encara es basa en tres pilars: els seminaris, grups de treball reduïts en els quals es reproduïxen situacions reals del món professional; les pràctiques obligatòries, guiades i avaluades en empreses i institucions, i l’humanisme com a base de la formació integral. “Cada cop ho dic més als estudiants: estudiar un grau serveix per conèixer les habilitats pròpies”, explica Rom. I exposa: “En l’àmbit de la publicitat hi ha un perfil comú, però després cal especialització en funció de quines siguin les teves habilitats. Per exemple, els creatius són els que tenen un coneixement profund del llenguatge, saben redactar bé, tenen domini del disseny, la fotografia i l’audiovisual... Mentre que els relacions públiques són perfils amb empatia, capacitat de connectar amb diferents públics, domini de les noves tecnologies...”

La quarta revolució industrial

Avui, la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL ja té més de 4.600 graduats, sobre un total de 7.200 alumni de 33 països diferents. Ofereix quatre graus i sis màsters universitaris d’alt nivell i és un campus amb una visió global del món, que permet fer intercanvis acadèmics i estades de pràctiques en altres països. Els estudis i els professionals de la comunicació s’adapten als canvis dels temps. Els experts assenyalen que el futur passa per oferir noves fórmules que hibridin els estudis i per dotar els estudiants d’autonomia i habilitats tecnològiques. Micó conclou: “Hem de cobrir totes les necessitats que es deriven de la quarta revolució industrial: intel·ligència artificial, aprenentatge automàtic i profund, *big data*, realitat augmentada, virtual i mixta... Tot plegat planteja oportunitats en el sector i, a diferència del que passa en altres parcel·les de la societat com la producció industrial, l’atenció al client i el transport i la logística, que ja hi treballen, en el camp de la comunicació anem endarrerits. Els recels i la por davant les grans innovacions tecnològiques característiques del sector expliquen aquesta situació, que caldrà revertir.”

El boom de l'esport

ESPORT

La Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL imparteix els estudis en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport des del curs 2001-2002. La pràctica esportiva ha canviat molt des d'aleshores, i els estudis i els professionals han hagut d'adaptar-se als canvis. Cada vegada hi ha persones més diverses que practiquen esports, i les activitats també s'han diversificat. Els professionals han de tenir un coneixement molt profund en matèria esportiva, però alhora han d'incorporar competències transversals, com ara habilitats en comunicació, treball en equip i lideratge. Les sortides professionals, tradicionalment lligades a l'educació, ara es vinculen a la gestió esportiva, la salut, el turisme i la comunicació.

Els estudis superiors en Esports arriben a Europa després de la Segona Guerra Mundial. A Espanya encara caldrà esperar una mica: l'any 1963 es posa en marxa l'Instituto Nacional de Educación Física y del Deporte, que no engega-

rà l'activitat acadèmica fins al 1967. Els primers estudis tenen com a objectiu "la formació i el perfeccionament del professorat d'Educació Física i dels entrenaments esportius". "En aquells moments, l'esport encara està reservat a les elits, perquè es necessiten temps i diners per a la pràctica", assenyala el Dr. Xavier Pujadas, professor de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL. I afegeix: "A Catalunya, la pràctica esportiva es popularitza durant la dècada dels vuitanta. Entre els noranta i l'any 2010, aquesta popularitat s'accelera i la pràctica va canviant. Cada vegada hi ha més gent diversa que practica esports: persones grans, amb discapacitat... I les pràctiques esportives també són més variades (més enllà dels esports clàssics, com ara el futbol o el bàsquet, els darrers anys hi ha hagut un auge del *running*, del ciclisme...)."

El mateix augment de les persones que practiquen esports i la diversificació de les activitats,

sumats a la rellevància econòmica i social de l'activitat física, fan necessari un enfocament dels estudis no només educatiu, sinó també des del punt de vista de la salut, la gestió, el turisme, la comunicació... Així, l'any 1993, la denominació tradicional de llicenciat en Educació Física canvia per la de llicenciat en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport.

La Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL incorpora el grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport el curs 2001-2002, fa gairebé vint anys, i és testimoni d'excepció d'aquests canvis, que ha hagut d'adaptar als plans d'estudi. El curs 2007-2008 la facultat incorpora els màsters en Activitat Física, Salut i Entrenament Esportiu i en Esport, Oci i Canvi Social amb la voluntat d'obrir la via als estudis de doctorat per fomentar i desenvolupar la investigació puntera en els diferents àmbits d'aplicació.

El Dr. Ricardo Sánchez, antropòleg i professor de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL, apunta: "La pràctica esportiva ha canviat molt en els darrers anys. En primer lloc, el nombre d'activitats ha augmentat (ioga, *running*, entrenaments militars...) i el temps dedicat a fer esport, també. En segon lloc, la pràctica s'ha tornat més individual. En una societat postmoderna, els compromisos d'entrada o permanència en l'activitat i en el grup són renovats constantment. L'exercici a l'aire lliure i sense vinculació a una federació està en auge. I, en tercer lloc, l'esport es practica sense supervisió i apareixen entrenadors que no tenen cap tipus de formació. És freqüent veure'ls al carrer assessorant una persona o un grup."

"Això genera tensions. D'una banda, a causa de l'intrusisme professional que representa; de l'altra, per l'ocu-

pació dels espais públics. Recentment a Barcelona ha aparegut una ordenança per regular la pràctica esportiva al carrer", afegeix. A tot plegat cal sumar-hi l'apogeu de l'esport-espectacle: "Les competicions esportives passen a emetre's en canals privats en lloc de públics, amb la consegüent guerra pels drets d'imatge, que mou milions de diners. I amb la rellevància pública no només dels esportistes, sinó també de figures que fins aleshores es trobaven en un segon pla, com preparadors físics o fisioterapeutes", indica Pujadas.

Nou grau en Gestió Esportiva

En els darrers anys, la societat ha experimentat un procés d'"esportivització" que s'ha traduït en un augment de la importància de l'esport tant econòmicament com social. Els professionals de l'esport també han hagut d'adaptar-se al canvi. En el cas concret de Catalunya, la importància que ha adquirit l'esport és encara més notòria a partir de la celebració de les Olimpíades a Barcelona, l'any 1992. "La formació universitària en el segle XXI respon al que s'anomena un 'món VUCA': volàtil, incert, complex i ambigu. Professionals i docents hem de ser capaços d'adaptar-nos ràpidament als canvis i, al mateix temps, aturar-nos a reflexionar per ser competents", explica el Dr. Sixte Abadía, professor de Blanquerna. I afegeix: Hem de formar professionals *T-shape*, tal com els anomena el consultor Xavier Marcet. És a dir, persones amb un coneixement molt profund en la matèria esportiva (heus aquí el traç vertical de la T) i alhora amb competències transversals en comunicació, treball en equip, lideratge... Tot plegat sense perdre de vista la formació humanística de base, que en el context actual, i malgrat que les humanitats estiguin

en crisi, és essencial per formar professionals capaços de transformar el món més enllà d'actuar com a simples reproductors de tendències.

SIXTE ABADIA:

“HEM DE FORMAR PROFESSIONALS AMB UN CONEIXEMENT MOLT PROFUND EN LA MATÈRIA ESPORTIVA I ALHORA AMB COMPETÈNCIES TRANSVERSALS EN COMUNICACIÓ, TREBALL EN EQUIP, LIDERATGE”

Les sortides professionals, tradicionalment lligades a l'educació, ara es vinculen amb la gestió esportiva, la salut, el turisme i la comunicació. En aquest context, des del curs 2018-2019 la Facultat ha incorporat un nou grau en Gestió Esportiva per formar professionals capaços d'ocupar-se de la pràctica esportiva. “Els estudis són un híbrid entre els estudis d'Administració i Direcció d'Empreses (pel que fa a la gestió) i l'esport”, diu Abadia, que és el director del nou grau. I afegeix: “Les sortides professionals passen per les diferents organitzacions esportives: empreses privades, clubs, federacions i institucions públiques i l'àmbit de l'emprenedoria. El professional ha de tenir coneixement dels diferents sectors de qual-sevol empresa o institució: màrqueting i esdeveniments, recursos humans, finances...” Es tracta del primer grau d'aquestes característiques a Catalunya i el segon d'àmbit estatal, perquè també l'ofereix la Universidad Europea de Madrid.

La incorporació de les dones als estudis de CAFE

Els canvis no s'aturen aquí, i la incorporació de les dones als estudis —majoritàriament masculinitzats—, així com la implementació de les noves tecnologies, són reptes del present. “Atraure més dones als estudis de CAFE perquè esdevinguin referents dels infants, que han d'incorporar l'activitat física i l'esport com un hàbit saludable, educatiu i socialitzador”, és un dels desafiaments apuntats per la professora i coordinadora del grau en CAFE, Marta Moragas. I afegeix: En l'àmbit de les organitzacions, les professionals de l'esport encara han de recórrer molt de camí. Cal continuar lluitant per trencar els estereotips associats al gènere que hi ha en el món de l'esport. Les dones han d'arribar a la direcció de les organitzacions per poder-hi incorporar la seva mirada. Només des de la igualtat podrem enriquir-nos mútuament de les diferències. Els equips heterogenis i diversos ens han de permetre desenvolupar polítiques i estratègies de gestió i promoció de l'esport més adequades al conjunt de la societat.

Les noves tecnologies s'han incorporat a la pràctica esportiva des d'un doble vessant. Pujadas deixa palès que els canvis en la disciplina no s'aturen aquí: “D'una banda, es monitoritza tota la pràctica esportiva, fet que afavoreix el control de l'entrenament i l'augment del rendiment. Això demana nous coneixements als professionals, coneixements que ja oferim en els estudis. De l'altra, apareixen els *e-sports*, que des del punt de vista del negoci mouen centenars de milions, però que des d'un punt de vista teòric encara generen dubtes: es poden considerar realment un esport?”

La diplomàcia després de la caiguda del mur de Berlín

RELACIONS INTERNACIONALS

Els estudis en Relacions Internacionals van aparèixer al principi del segle xx per formar diplomàtics en un món dominat pels estats. L'ordre "westfalià" es refereix a les regles de governança internacional establertes a Europa al segle xvii, que van definir l'essència de les relacions internacionals al llarg de diversos segles. En el context actual, però, els estats no són els únics actors rellevants en la construcció de la realitat: les organitzacions supranacionals, les ONG, els *think tanks* i les empreses també hi tenen un paper rellevant. Tot plegat ha modificat els estudis en Relacions Internacionals i els seus professionals. Més enllà de la diplomàcia, els graduats troben sortides en empreses i institucions de tot tipus com a analistes de riscos i assessors en la resolució de conflictes.

El grau en Relacions Internacionals va arrencar el curs 2012-2013 a la Facultat de Comuni-

cació i Relacions Internacionals Blanquerna, i va constituir el primer grau a Catalunya dedicat a les Relacions Internacionals com a disciplina acadèmica amb dret propi, així com el primer a Espanya amb l'anglès com a idioma vehicular principal. Els estudis en Relacions Internacionals no pertanyen a una disciplina en concret, sinó que beuen de manera molt directa del Dret i de les Ciències Polítiques. Són uns estudis multidisciplinaris que han evolucionat al llarg dels anys amb les transformacions socials.

Tot i que Blanquerna ofereix els estudis des de fa set anys, la formació en Relacions Internacionals té una llarga tradició. La primera càtedra fou creada el 1919 a la universitat gal·lesa d'Aberystwyth. Al principi dels anys vint es va crear un altra càtedra a la London School of Economics a petició del premi Nobel Noël Baker. La primera universitat consagrada plenament a

ONNO SEROO:

“ES MANTENEN LA MAJORIA DE LES CAUSES QUE JA AL PRINCIPI DEL SEGLE XX ORIGINAVEN ELS CONFLICTES, COM SÓN LA DESIGUALTAT SOCIAL, L'EXPLOTACIÓ DE RECURSOS O LES CONSEQÜÈNCIES DEL COLONIALISME”

les relacions internacionals fou l'Institut de Hautes Études Internationales, fundat el 1927 per William Rappard, que tenia com a objectiu formar diplomàtics associats a la Societat de Nacions.

“En la idea inicial dels estudis de Relacions Internacionals hi havia la voluntat d'entendre els conflictes i prevenir-los, d'intentar buscar-hi solucions. Són estudis basats en la pluridisciplinarietat, en les matèries d'història, geopolítica, economia, filosofia política... És sobretot el model dels països de l'entorn anglosaxó i el que hem adoptat a Blanquerna”, explica Onno Seroo, el director del grau en Relacions Internacionals. A més, a Blanquerna les tres especialitzacions del grau són la comunicació corporativa, la política exterior i l'europea, i l'economia i el desenvolupament internacional. Les relacions internacionals no han perdut la validesa com a eina en la resolució de conflictes. Al contrari, es mantenen la majoria de les causes que ja al principi del segle xx originaven els conflictes, com són la desigualtat social, l'explotació de recursos o les conseqüències del colonialisme. Tot i que, matisa Seroo, han canviat les formes en què aquestes causes es manifesten.

També han canviat els actors que regeixen el món. Oscar Mateos, l'investigador principal del grup de recerca GLOBALCODES: Globalization, Conflicts, Security and Development, professor del grau en Relacions Internacionals, exposa el següent: “Les coordenades del món en què vivim han estat marcades pels estats. Els conflictes entre els estats han configurat aquests estudis fins al final de la Guerra Freda. Però el món ha canviat molt des dels anys noranta del segle passat, amb l'arribada de la globalització. Ara no només manen els estats, sinó que hi ha molts actors rellevants: organitzacions supranacionals, com la Unió Europea, ONG, empreses i *think tanks*. Els estudis ja no només se centren en el que fan els estats, perquè els estats no són els únics que manen al món.”

Des dels anys noranta, a més, els interessos ja no són tan sols de caràcter nacional, sinó que també n'hi ha de regionals. Valeria Bello, experta en migracions i professora del grau en Relacions Internacionals, ho explica: “D'uns

anys ençà també cal tenir en compte la influència nord-americana en les polítiques europees, que s'ha traduït en l'increment de la flexibilització del mercat laboral, en canvis socials que han modificat les relacions regionals a Europa. Aquest fenomen es dona mentre Europa creix com a potència i esdevé un pol d'atracció per a altres poblacions que aspiren, quan arriben al continent, a millorar les condicions de vida. I, alhora, també s'esqueien conflictes com el de la guerra dels Balcans, la de l'Afganistan o, ara mateix, la de Síria.”

Joves predisposats a entendre el món

Aquestes transformacions socials condueixen a noves sortides professionals per als graduats en Relacions Internacionals. Com diu Seroo: “La gent que preparem pot treballar en molts àmbits. Fa anys, quan vam començar, la majoria volien fer de diplomàtics. A hores d'ara constatem, però, que no hi ha ningú que treballi com a diplomàtic sinó que, per exemple, n'hi ha que treballen com a analistes de riscos en grans consultores o com a experts en comunicació, o com a assessors en ONG, en el món empresarial o en institucions d'arreu del món, i en matèries molt diverses. Fet i fet, avui en dia totes les empreses i institucions públiques i privades necessiten persones formades en les relacions internacionals, a causa del procés d'internacionalització en què estem immersos. L'aplicació dels coneixements que s'aprenen té un vessant eminentment d'anàlisi crítica. Altrament, de la mateixa manera que canvia el món, canvia l'aplicabilitat d'aquests coneixements.”

OSCAR MATEOS:

“ARA NO NOMÉS MANEN ELS ESTATS, SINÓ QUE HI HA MOLTS ACTORS RELLEVANTS: ORGANITZACIONS SUPRANACIONALS, COM LA UNIÓ EUROPEA, ONG, EMPRESES I *THINK TANKS*. ELS ESTUDIS JA NO NOMÉS SE CENTREN EN EL QUE FAN ELS ESTATS”

El que no varia és el tipus d'estudiant que s'interessa per cursar el grau en Relacions Internacionals: “Són joves predisposats a entendre el món en què viuen, i volen ser agents i partícips de la transformació d'aquest món. La majoria ja tenen una experiència viatgera prèvia o bé de voluntariat en alguna ONG. Dominen els idiomes més enllà de l'anglès, o hi tenen interès, i són persones molt motivades”, conclou Mateos.

EL FUTUR DE L'EDUCACIÓ

OPINIÓ

Dr. Josep Gallifa

Professor de la
Facultat de
Psicologia, Ciències
de l'Educació i
de l'Esport
Blanquerna-URL

Blanquerna ha desenvolupat un ampli projecte d'educació superior, amb una pedagogia singular i avançada, arrelat en la tradició personalista cristiana. Durant setanta anys ha format generacions de mestres i educadors molt diverses que han contribuït de manera significativa a innovar i millorar l'educació. Parlar del futur de l'educació des de Blanquerna és també posar en valor tota aquesta trajectòria, al servei de l'educació i la societat, que ha implicat la col·laboració de molts equips docents al llarg dels anys i de desenes de milers d'educadors que han sortit de les seves aules. Per fer una aportació sobre el futur de l'educació, que haurà de ser forçosament breu, assenyalaré quatre reptes per a l'educació formal, que són també quatre lògiques que, en aquest

científica. Aquests rols, junt amb la massificació pròpia de les societats industrials, van comportar que la relació professor-alumne passés a ser més vertical i transmissora. Avui, tanmateix, la tecnologia facilita l'accés al coneixement, així com l'horitzontalitat i la possibilitat de col·laboració en la construcció de coneixement. Els sistemes educatius aniran assimilant aquesta potencialitat. Al mateix temps, per a l'adquisició de coneixements, es requerirà treballar a partir de les evidències provinents de la recerca educativa. Amb aquestes evidències ens podrem acostar a l'objectiu d'arribar a la diversitat de tots els alumnes i d'optimitzar l'equitat. En aquest sentit, l'evolució de la intel·ligència artificial, de la qual ja comencem a veure aplicacions, permetrà —probablement— contribuir a particularitzar i universalitzar els aprenentatges i avaluar-los més eficaçment.

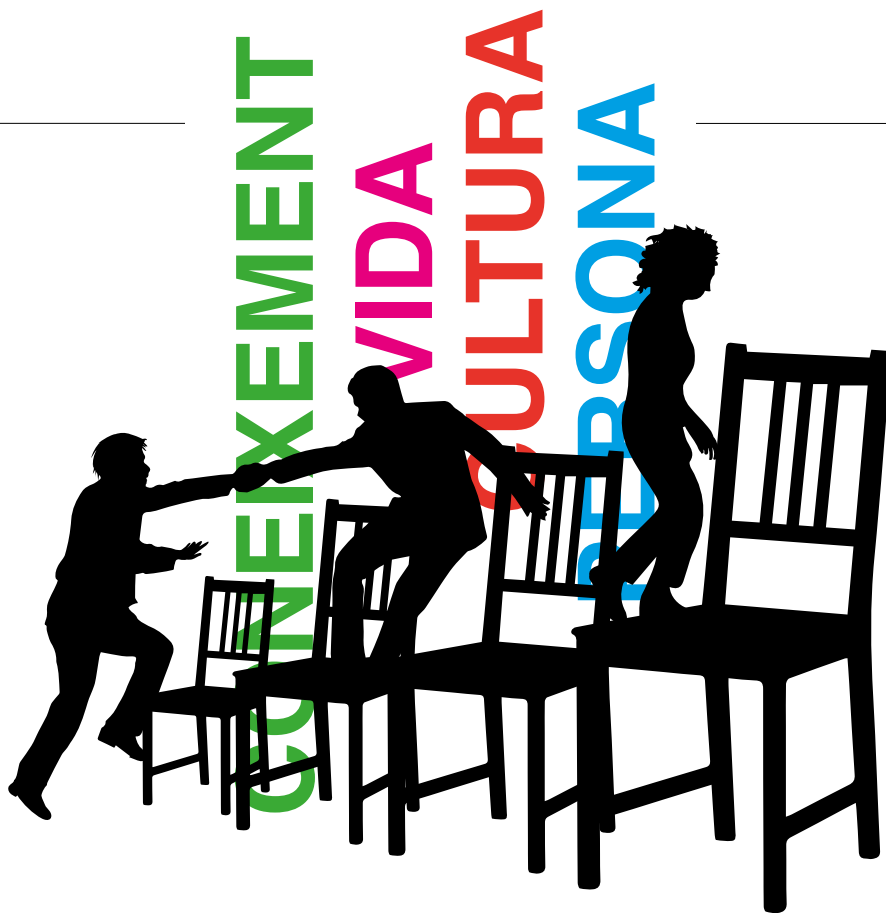
CALDRÀ PROMOURE UNES ESCOLES I UNIVERSITATS AMB VALORS MÉS DIALÒGICS, AMB ESTILS COOPERATIU I AMB ESTRUCTURES MENYS VERTICALS, MÉS EVOLUCIONADES QUE LES INSTITUCIONS QUE HEM HERETAT, MASSA JERARQUITZADES I BUROCRATITZADES

futur, s'hauran de combinar i integrar. Aquestes lògiques es poden aplicar també a la formació universitària, un àmbit en el qual Blanquerna ha estat referent i ha destacat de manera amplament reconeguda. Caldria, ben segur, matisar aquests reptes en funció dels entorns i els nivells educatius o dels contextos i les persones concretes. Tanmateix, a grans trets i des d'un punt de vista general, podem resumir que l'evolució dels temps portarà l'educació del futur a confrontar els reptes següents:

1. Establir una relació nova amb el coneixement. Els sistemes educatius, en la modernitat i la Il·lustració, van centrar-se en la transmissió de coneixements provinents de les naixents ciències empíriques. Totes les disciplines van aspirar a l'estatus científic i el model de l'especialització es va imposar. La universitat també va assumir la funció de fer avançar el coneixement mitjançant la recerca

2. Crear una relació més estreta de l'educació amb la vida. El dinamisme de la societat i del món exterior haurà de travessar encara més les parets de les aules. Una de les dimensions imprescindibles serà l'apropament a les professions, diverses i canviants. S'haurà d'incorporar plenament la dimensió del que podem denominar com a relació mestre-aprenent. Això implica tenir en compte i privilegiar l'àmbit de la voluntat humana, que posa en joc la motivació per millorar l'entorn humà i contribuir-hi. Per això caldrà incorporar més encara la lògica de les arts, la perspectiva de l'acció i la feina, la capacitat de proposar solucions a problemes i millorar-los, per poder canalitzar més bé la creativitat i els talents de les persones i aconseguir que desenvolupin les seves competències i habilitats. Per facilitar-ho, s'haurà de donar més importància a l'orientació, al *coaching* i a la tutoria personalitzada, i conèixer millor el potencial dels educands per contribuir a promoure'n les vocacions.

3. Prestar més atenció als valors de la cultura i les organitzacions. Siguin escoles o universitats, les organitzacions on s'aprèn són un model de societat i cultura en el qual els educands aprenen valors col·lectius i adquireixen visions del món. La cultura de l'escola o la universitat prepara la cultura

de les societats del futur. Per tant, també és escola de formació de líders i ciutadans. Caldrà promoure unes escoles i universitats amb valors més dialògics, amb estils cooperatius i amb estructures menys verticals, que estiguin més evolucionades que les institucions que hem heretat, massa jerarquitzades i burocratitzades. Aquesta és la lògica de l'evolució de la consciència humana per als grups i les organitzacions. Aquí l'educació del futur també podrà recollir el llegat de la sensibilitat postmoderna. La comunicació i l'ètica prendran més importància. Caldrà una educació amb una consciència realment més avançada per respondre a la urgència i la gravetat dels problemes del món.

4. Donar més centralitat a la persona. També serà important recuperar el llegat de les tradicions premodernes, que privilegiaven la relació mestre-deixeble. És en aquest àmbit que s'esdevé l'evolució de la consciència subjectiva i el desenvolupament de les dimensions interiors de la persona. En aquest punt pren centralitat la singularitat de cada persona. També hi ha en joc la seva felicitat i la seva realització. És la presa de consciència sobre la centralitat de l'autenticitat i l'estimació genuïnes com a element

primordial de l'educació. Aquesta relació o acompanyament és fonamental perquè puguem parlar d'educació, i no només d'ensenyament o d'estricta instrucció. Sense aquesta dimensió l'educació restaria com una recreació excessiva del passat, sense obertura a la transcendència de cada acte educatiu. Caldrà trobar el llenguatge comú per compartir la contribució al desenvolupament de la consciència des de les diferents tradicions. Aquesta dimensió hauria d'anar per davant d'altres lògiques.

Cada acte educatiu està compost, se'n sigui més o menys conscient, per cadascuna d'aquestes lògiques, que són també dimensions de l'evolució humana. Per al futur, doncs, proposem l'educació integral, que vol dir que conté totes les dimensions anteriors, i que hi són de manera conscient, equilibrada i coherent. El futur ja es troba, de manera incipient, en el present, que n'és com la llavor. Rau, doncs, en la manera com orientem avui cada acte educatiu, que anticipa i prepara els camins del futur amb esperança. Celebrar els setanta anys és també una ocasió per portar el passat al present i recordar com Blanquerna n'ha estat, des dels orígens, agent i testimoni. Per molts anys!

EXPLICAR EL QUE NO VOL SENTIR NINGÚ

OPINIÓ

Dr. Ferran Sáez

Professor de la
Facultat de Comu-
nicació i Relacions
Internacionals
Blanquerna-URL

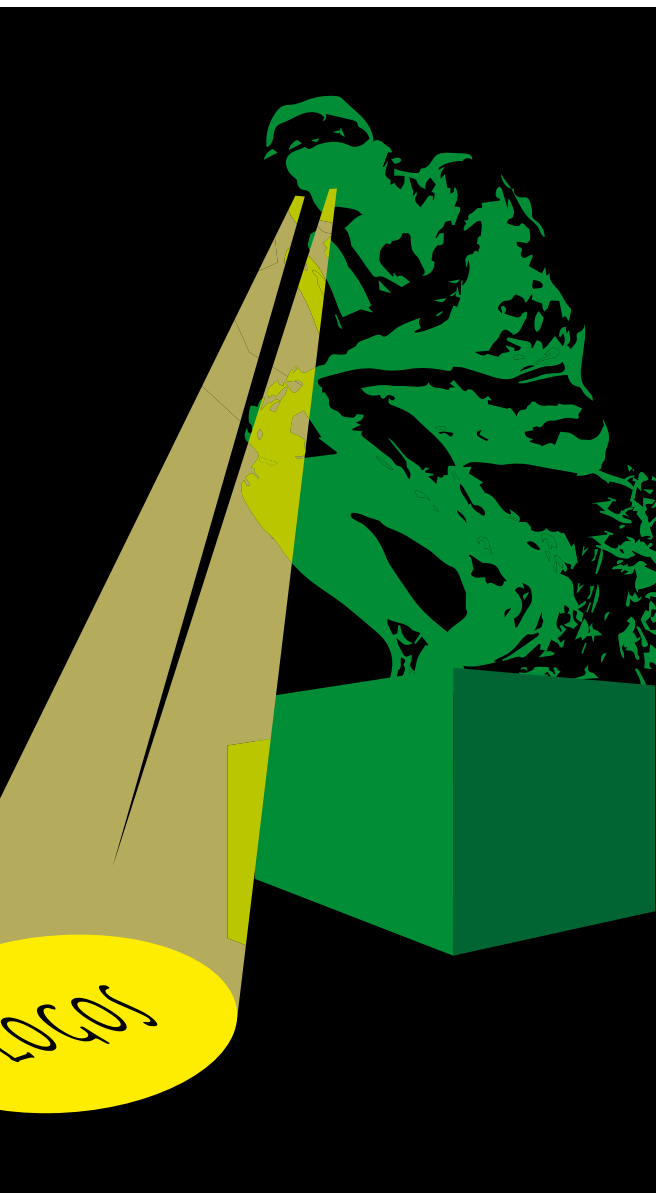
Sovint es defineix la filosofia com un saber “no acumulatiu”. Es tracta, òbviament, d’un eufemisme —d’altra banda enverinat— que situa aquesta disciplina en el context de la pura residualitat. Totes les ciències es remunten al saber filosòfic original; la filosofia posterior a la *nuova scienza*, entesa vagament com un llinar entre el món antic i el modern, només és, doncs, un marge problemàtic, entranyable i fins i tot respectable, però poca cosa més. És a dir, la física sorgeix de la filosofia, com també en sorgeixen coses tan diferents com la sociologia o les matemàtiques, però resulta que aquestes han trobat “el camí segur de la ciència”, per dir-ho a la manera de Kant.

En principi, la filosofia és un saber “no acumulatiu” justament perquè no és una ciència. Aquest absurd raonament recursiu està del tot estandaritzat i per això resulta tan difícil de problematitzar, o fins i tot de matisar. La filosofia no és un saber acumulatiu per la senzilla raó que no és “un saber” (“un conjunt d’idees”) sinó una actitud davant del saber, tant si aquest està representat en un moment històric concret pels mites homèrics com si se centra en la mecànica quàntica. Una actitud, evidentment, no es pot “acumular”. El que sí que pot conjuntar-se, en qualsevol Història de la Filosofia, són els resultats tangibles d’aquesta actitud única; però aquí ja parlariem d’una altra cosa. Des d’aquesta perspectiva, Sant Tomàs i Marx, posem per cas, no són veus discordants i “incomunicades”, per fer servir l’expressió de Michel de Montaigne, sinó que representen dues concrecions d’una mateixa actitud en relació amb el saber de l’època. Aquestes respostes, i d’altres, no es poden acumular per la mateixa raó que tampoc poden acumular-se les prediccions meteorològiques: quan l’home del temps afirma que “demà plourà” no contradiu allò que va dir fa una setmana, o fa un any (“demà farà sol”).

A quina actitud ens referim exactament quan parlem de filosofia? El logos grec no és EL logos, sinó una accepció concreta d’aquesta actitud genèrica que resulta tan difícil d’historiar com perillosa d’historitzar. Amb això no insinuem l’existència d’una munió de racionalitats diferents (en alguna de les quals, per exemple, la propietat “ser

germà de” no fos transitiva), ni molt menys la possibilitat de relativitzar el logos grec en nom de consideracions historicistes. Ens referim a quelcom que sovint passa desapercebut: la primitiva racionalitat grega no inunda de sobte tots i cadascun dels àmbits de la cultura humana com si es tractés d’un esclat, d’un *big-bang* epistemo-lògic. Aquesta versió pirotècnica pot resultar força autocomplaent, però és falsa de cap a peus. L’abast del logos presocràtic es restringeix inicialment a l’àmbit de la *physis*, al problema de l’origen i les formes de regularitat de la natura, en un moment històric, recordem-ho, en què *physis* no fa referència, de cap manera, a “la totalitat dels fenòmens” (en un sentit prekantà) sinó a una part d’aquests. Els grecs no passen mai del mite al logos com qui travessa una línia fronterera.

En primer lloc, perquè no hi poden haver “cultures irracionals” en un sentit estricte (s’autodestruïrien en un parell de setmanes), sinó només cultures en les quals l’irracional ocupa uns àmbits determinats, grans o petits, fonamentals o trivials —uns àmbits no coincidents, en qualsevol cas, amb els d’altres cultures. La preparació dels verins naturals que utilitzen els ianomami per pescar, per exemple, ens pot semblar rudimentària, però és efectiva i perfectament “racional”. Les cometes són inevitables, és clar. Ara bé: la inexistència d’una “teoria” que expliqui l’efectivitat d’aquest enginyós procediment de pesca no s’ha de situar en un context estricte d’irracionalitat, sinó més aviat de preracionalitat (de “pensée sauvage”, en expressió de Lévi-Strauss). En segon lloc, entre els grecs no es produeix mai cap “substitució” del mite pel logos: tots dos coexisteixen harmònicament. El confús panteó dels déus, aquell sediment de noms i gestes que ja resultava problemàtic fins i tot en l’època arcaica, no xoca violentament amb

els teoremes matemàtics o amb els més depurats conceptes filosòfics dels segles v i iv; en el cas de Plató, el mateix motor del coneixement és una instància irracional. Perquè no és pas la saviesa el que activa el desig de saviesa: és justament una cosa tan obscura com la consciència de la seva absència —potser només el seu frec davant d'una endevinalla pueril.

No busquem, doncs, en la filosofia allò que la filosofia no ens pot oferir: respostes fàcils. Més aviat hi trobarem tot el contrari. La filosofia interpel·la i, en aquest sentit, pot resultar incò-

moda, i fins i tot ofensiva. Mostrar-se crític amb els llocs comuns de cada època, oferir resistència a les frases fetes que suren amb indolència enmig del *mainstream* esdevé, sovint, un ofici de risc. No es tracta de ser crítics frívolament, perquè sí, sinó d'esgrimir aquesta actitud quan sigui necessari. Avui,

LA FILOSOFIA INTERPEL·LA I, EN AQUEST SENTIT, POT RESULTAR INCÒMODA, I FINS I TOT OFENSIVA. MOSTRAR-SE CRÍTIC AMB ELS LLOCS COMUNS DE CADA ÈPOCA, OFERIR RESISTÈNCIA A LES FRASES FETES QUE SUREN AMB INDOLÈNCIA ENMIG DEL *MAINSTREAM* ESDEVÉ, SOVINT, UN OFICI DE RISC

però, els succedanis fraudulents que imiten el llenguatge filosòfic, i de manera especial l'inframon intel·lectual de la mal anomenada "autoajuda", ofereixen una imatge distorsionada d'aquella actitud que ens van llegar els grecs. Parapetats rere consideracions purament adulatòries, aquest tipus d'obres generen l'efecte contrari del que busca la filosofia. L'adulació és refractària a la tensió moral, al dubte constructiu, al matís necessari. L'any 1936, quan Occident xipollejava confiadament entre els feixucs dogmes dels totalitarismes de dretes i d'esquerres, Emmanuel Mounier va forçar una mirada, en aquell moment incomodíssima, cap a la noció de persona. Anava a contracorrent, i va rebutjar la construcció artificial de l'home nou del comunisme o del nazisme perquè allò implicava dibuixar, de retruc, un home vell, és a dir, una persona sobrant. Els camps de concentració nazis i el gulag soviètic en van acabar saturats, de "persones sobrants". La feina del filòsof, que té més a veure amb l'honestedat intel·lectual que amb els coneixements instrumentals, és explicar coses que, en un determinat moment, no vol sentir ningú.

COM CONSTRUIR-SE EL CAMÍ PROPI

Quatre alumni de diferents promocions i àmbits professionals de Blanquerna-URL conversen sobre la seva trajectòria com a estudiants i professionals.

Fotografies:
Pere Virgili

I joves han de decidir cada vegada més aviat cap a on volen dirigir el projecte professional. Aquest fet provoca força angoixes, tant als mateixos joves com als seus pares. Amb motiu del setantè aniversari de Blanquerna-URL hem volgut reunir quatre alumni de Blanquerna de diferents promocions i àmbits professionals per conversar sobre la seva experiència com a estudiants, per saber per què van triar el que ja és la seva professió i com es van inserir en el món laboral. La Mireia Bosch és la més jove, forma part de l'onzena promoció del grau en Nutrició Humana i Dietètica (2012-2016) i es dedica a la creació de noves empreses vinculades al món de la salut. En Rubèn Miramontes és de la cinquena promoció de Publicitat i Relacions Públiques (1998-2002), és *strategy planner*, director de New Business a VML/Young&Rubicam i docent universitari en Estratègia de Comunicació. La Sandra Poudevida va formar part de la primera promoció de Psicologia (1991-1995) i treballa com a psicòloga a la Fundació Pasqual Maragall. La conversa la condueix el quart alumni, Andreu Ibarz, que va estudiar Magisteri del 1975 al 1978; és director general de Blanquerna-URL i professor de la Facultat de Ciències de l'Educació.

Andreu Ibarz: Decidir a què et vols dedicar no sempre és fàcil. Per què vas triar estudiar el que heu estudiat? En què us va marcar fer-ho a Blanquerna-URL?

Mireia Bosch: De petita era una nena malaltissa, menjava malament. Arran d'això vaig voler agafar les regnes de la meua salut i per això vaig estudiar Nutrició Humana i Dietètica. És molt interessant comprovar com, sent conscient de la teua alimentació, pots tenir un estil de vida més saludable i reduir les malalties. Quan em plantejava on estudiar, si a la UB o a Blanquerna, perquè per nota entrava a les dues universitats, el que més em va cridar l'atenció va ser el tipus de docència de Blanquerna: les classes petites, sobretot el seminari, que crec que és el valor afegit de Blanquerna. Als seminaris coneixes més els teus companys i estàs acompanyat d'un tutor durant tot l'any. Això, quan comences la universitat, és molt valuós, i a mi personalment em va agradar molt.

Rubèn Miramontes: Jo tenia clar que em volia dedicar a la publicitat, que està molt relacionada amb la sociologia, amb el comportament de les persones, i amb les motivacions humanes. M'agradava molt estudiar com les marques es poden relacionar amb les persones, i com tenen capacitat de transformar-se. I per què em

vaig decidir per Blanquerna? Té molt bona fama en l'àmbit de la comunicació, per la personalització i per l'enfocament pràctic i professional. També pel fet que hi havia dos anys comuns amb Periodisme i Comunicació Audiovisual, i això et permetia no haver de prendre una decisió definitiva des del primer dia. Sobre el seminari, que és difícil de definir, el que em va agradar és que era el primer cop que em trobava en un àmbit en què jo era important com a professional, és a dir, que se m'escoltava, tenia nom i cognom, i d'alguna manera això volia dir que tot el que digués tenia impacte, representava una gran responsabilitat. No estàs en una aula gran on simplement escoltes, sinó que tot el que diràs serà jutjat o conduirà cap a algun lloc. I això té un impacte, perquè quan entres en la professió tens més seguretat en tu mateix.

Sandra Poudevida: Als dotze o tretze anys ja deia que volia ser psicòloga. El que passa és que vaig arribar a COU i la meua tutora i els meus pares van pensar que era poca cosa estudiar Psicologia i que jo "servia" per a Econòmiques. I que després, com a afició, ja faria Psicologia. I vaig començar Econòmiques. Al primer mes ja em notava buida, no li veia el sentit i no m'omplia gens. Vaig parlar amb els meus pares i vaig començar a buscar una bona universitat per començar Psicolo-

ANDREU IBARZ:

“MAGISTERI HA ESTAT LA CARRERA MÉS BREU QUE HE FET PERÒ LA QUE MÉS DENSITAT I INCIDÈNCIA HA TINGUT EN EL MEU PERFIL PERSONAL, ACADÈMIC I PROFESSIONAL”

gia. Ens vam informar i vam veure que obrien aquesta llicenciatura a Blanquerna. Tenia molt bona pinta i era una facultat amb molta experiència docent. Vaig entrar-hi i em va semblar —i encara ho penso avui dia— una formació fantàstica, perquè jo no volia una carrera teòrica. Jo volia una carrera amb més presència d'experiències pràctiques. En aquest aspecte els seminaris i les pràctiques obligatòries em van ajudar molt. Els seminaris eren un espai de discussió, de crítica, de construcció, de treball individual i en grup. El primer seminari em va marcar per tota la carrera. Els meus amics de Blanquerna continuen sent els companys

del primer seminari. Vam fer un vincle molt estret. El nostre primer tutor, el prof. Carlos Moreno, va ser una inspiració per a tots nosaltres. Ens feia pensar, discutir, fer un diari amb cites significatives per a nosaltres. Jo encara el guardo, aquest diari!

Andreu Ibarz: Jo tenia la vocació, més que de mestre, d'educador. I vaig entrar a estudiar magisteri l'any 1975 perquè era la manera de canalitzar aquesta vocació. I a mi de Blanquerna em van impactar sobretot tres coses. Sempre dic que ha estat la carrera més breu que he fet, perquè llavors era de només tres anys, però la que més densitat i més incidència ha tingut en el meu perfil personal, acadèmic i professional, perquè després he estudiat altres coses. Primer, la metodologia. Els professors ens donaven unes guies amb una temporització d'unes tres setmanes o un mes, s'agafava una temàtica i tu tenies una llista de moltes activitats: lectures, visites, pel·lícules, vídeos, observacions, laboratori, entrevistes, comentaris que havies de fer... I llavors teníem alguna trobada amb el professor. Pràcticament no hi havia classes expositives i tot aquest treball acabava amb una posada en comú. No hi havia el seminari, però aquesta metodologia em va proporcionar molta autonomia i responsabilitat, i em va fer capaç de gestionar el temps, perquè tu podies treballar més o menys, fer més o menys, i sabies que la llibertat tenia unes conseqüències o unes altres. També em va donar una altra idea sobre el que és l'aprenentatge, que és una cosa molt holística, molt global. En els tres anys d'estudis de magisteri jo crec que es va combinar molt bé la mirada immediata sobre el que estava passant en aquell moment en l'educació amb una mirada cap al sentit, cap al futur, cap a l'orientació. De fet, jo vaig exercir molt poc de mestre d'EGB, però, en canvi, tot el bagatge educatiu m'ha servit per ser educador. I finalment també subratllaria molt la relació amb els professors. Cordial, atent, molt oberta, molt acollidora.

R.M.: Que encara mantenen molts professors amb nosaltres. Suposo que no és igual amb tothom. Però jo encara conservo molt bona relació professional i personal amb molts d'ells.

S.P.: No eres un número, tenies nom i cognom i al seminari, amb catorze persones, aquesta relació era molt pròxima.

M.B.: I veus que el professor també ho gaudeix. Ens coneixen, veuen com anem creixent des del punt de vis-

ta personal i professional durant la carrera... Crec que això és molt distintiu de Blanquerna.

A.I.: Parlem, si us sembla, de què passa quan acabem la carrera. La feina en relació amb els estudis. Quines coses “teniu a la motxilla” que us serveixen, i quines mancances, com veieu el món laboral, l'evolució, les dificultats, els reptes.

R.M.: Jo vaig entrar al món laboral fent pràctiques de tercer i és l'empresa en la qual actualment encara treballa, dinou anys després. En l'entrada al món professional hi ha diferents fases. Primer et penses que no saps res, però si tens la sort —i jo vaig tenir-la— d'endinsar-te en una bona posició i tenir moltes responsabilitats, aprens la professió molt ràpidament. I no ho connectes tant amb el que has estudiat. Després sí que t'adones que tens moltes eines, i que són les que et va facilitar la carrera. En el cas de Publicitat, els dos primers anys són comuns amb Periodisme i Comunicació Audiovisual, amb una base teòrica molt de sociologia, d'ètica, etc. Mentre estudiem, no entenem per què hem de cursar certes assignatures, tots volem arribar a tercer. Però després ho values molt. Ho resumiria en tres fases: la primera és “no sé res”, la segona és “sí, ja aplico tots els coneixements”, i la tercera és quan t'adones de totes les coses que has après i els fonaments sòlids que t'han construït. I després hi ha un tema sobre el qual no tindràs mai la seguretat de saber-ne prou: el canvis que porta el món de la digitalització i la globalització. Totes les professions i tots els àmbits canvien molt ràpid. És impossible donar eines concretes sobre les noves tecnologies, perquè al cap d'un any ja està caducat. I mentre estudiem diem: “No m'estan preparant per a això.” Però és que el que és realment important és l'actitud amb què fas front a totes aquestes eines, perquè les eines aniran canviant, l'important és com les gesticiones i com mantens una actitud viva de curiositat constant.

S.P.: Jo tenia molt clar que volia treballar amb malalts crònics i terminals. En aquella època, fa trenta anys, aquest àmbit no estava tan consolidat, i em vaig buscar jo mateixa les pràctiques, amb el vistiplau de la facultat, és clar. Vaig anar a l'Hospital de Sant Gervasi, que atenia persones amb tuberculosi. També col·laborava un dia a la setmana al seu hospital psiquiàtric. En acabar la carrera vaig marxar a l'Índia a treballar amb malalts de sida i amb leprosos durant sis mesos. La meva sensació, actualment, és que tot el que he fet m'ha aportat alguna cosa bona i de profit. A l'Índia

SANDRA POUDEVIDA:

“ELS SEMINARIS EREN UN ESPAI DE DISCUSSIÓ, DE CRÍTICA, DE CONSTRUCCIÓ, DE TREBALL INDIVIDUAL I EN GRUP. EL PRIMER SEMINARI EM VA MARCAR PER TOTA LA CARRERA”

vaig conèixer una persona que em va facilitar el contacte amb una psicòloga de la Dexeus, la Dra. Diana Guerra. Vaig fer pràctiques amb ella durant dos anys; per a mi va ser com fer un màster gratis. Ella va crear una associació que treballava, a través de grups terapèutics, amb persones que no podien tenir fills. També va ser ella qui em va presentar en Jordi Camí (director, en aquell moment, de l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica), i vaig fer el doctorat amb ell. Ara fa vuit anys que treballa a la Fundació Pasqual Maragall. Treballa en grups terapèutics amb cuidadors de malalts d'Alzheimer. Totes les experiències m'han portat a on

MIREIA BOSCH:

“A MI M'AGRADA MOLT LA GESTIÓ D'EMPRESSES CIENTÍFIQUES I LA DIRECCIÓ DE PROJECTES. BLANQUERNA M'HA DONAT LA BASE CIENTÍFICA I LA HUMANÍSTICA, QUE ÉS FONAMENTAL. AL DARRERE DE TOT HI HA UNA PERSONA SEMPRE”

soc. A mi m'agradaria que els estudiants entenguessin que no es poden quedar només amb l'aquí i l'ara. Hi ha coses que no tenen sentit del tot quan les estàs fent, però que, a la llarga, et porten a on tu vols.

M.B.: Veient la meua etapa a Blanquerna, sobretot el que valoro molt són les pràctiques. Vaig passar per tres períodes de pràctiques obligatòries, que això és moltíssim, i eren coses que no tenien res a veure entre si. Una era restauració col·lectiva d'hospitals, una altra era clínica pura i dura i l'altra era una feina en una empresa de màrqueting nutricional. Si tu tenies molt clar des del principi on volies anar, t'obligaven una mica a provar altres àmbits professionals, perquè no et quedessis només amb una idea fixa. I això és molt important, perquè tu de vegades tens idees preconcebudes i això t'obre una mica la ment. Jo tenia molt clar que no volia fer clínica, i pensava: “Ara he d'anar a un hospital?”. Però són les millors pràctiques que he fet. I ara treballo en una empresa, res a veure! De totes les pràctiques en treus alguna cosa molt bonica. I després em va passar com a tu, Sandra, vaig buscar-me pràctiques extracurriculars a l'Institut de Trastorns Alimentaris. Perquè a mi també m'agradava molt la psicologia i ho volia provar. Vaig aprendre-hi moltíssim des del punt de vista humà.

A.I.: Però t'has quedat en el món de l'empresa...

M.B.: Sí, vaig veure un anunci a Barcelona Activa que necessitaven un nutricionista per engegar una empresa de nutrició. Buscaven algú júnior perquè no hi havia prou pressupost per contractar un sènior. I allà em vaig plantar jo, i em van agafar per fer tota la part científica de l'empresa de nutrició. El passat 2018 vam guanyar un premi europeu que ens reconeixia com una de les deu millors empreses d'alimentació. I arran d'aquesta experiència d'*start-ups* ara estem arrencant aquest projecte de comunicació científica amb un company que també és nutricionista de Blanquerna, mentre estudio un màster en Creació i Gestió d'Empreses Tecnològiques i Innovadores a la UB. A mi m'agrada molt la part de gestió d'empreses científiques i la direcció de projectes. Però sí que és cert que Blanquerna m'ha donat tota la base científica i també la base humanística, que és fonamental. Al darrere de tot hi ha una persona sempre. Tu tens una persona al davant, siguis fisioterapeuta, siguis nutricionista... Quan crees una empresa de nutrició els teus consumidors són persones, i sempre has d'empatitzar-hi molt. I quan ets científic de vegades et costa molt empatitzar amb la gent perquè només veus l'estudi científic.

S.P.: Sí, això no ha sortit específicament, però crec que és una facultat on es viuen els valors. Valors humans, sobretot. I això és un llegat que també et deixa la facultat. Jo aquí vaig viure alguna cosa que després, per exemple, em va portar a crear una fundació sense ànim de lucre, al marge de la meua vida professional, relacionada amb l'Índia. S'hi respira humanitat, sobretot als seminaris. Compartir les capacitats forma part del compromís professional. Aquests valors humans crec que t'acompanyen sempre. No forma part de l'educació professional, però sí de la formació com a persona.

M.B.: De fet un lema que m'agrada molt i no és de Blanquerna és el de l'IQS, que és “Persona, ciència, empresa”. En aquest ordre. I això jo crec que és molt

RUBÈN MIRAMONTES:

“VIVIM L'ÈPOCA DE LA UNIVERSITAT AMB GRAN TENSIÓ, PERQUÈ HEM D'ESCOLLIR UN CAMÍ QUE TINDRÀ UNA GRAN TRANSCENDÈNCIA EN EL NOSTRE FUTUR. (...) JO HE APRÈS QUE LA CARRERA TE LA MARQUES TU”

important de la Ramon Llull. Quan veig la imatge i l'edifici i el lema, penso: és que és així.

A. I.: La meua inserció al món laboral té molt a veure amb el fet que, juntament amb els estudis de Magisteri, vaig començar a estudiar Teologia i Filosofia. Dos anys després d'haver acabat Magisteri ja treballava com a professor de religió d'institut. Fixeu-vos-hi, que curiós. Jo havia estudiat en una institució privada i treballava en un institut públic. Havia estudiat per ser mestre d'EGB i era a secundària; era mestre d'EGB generalista i treballava com a especialista. Però, en canvi, l'experiència era que em sentia molt bé competencialment, com peix a l'aigua. Per què? Per allò que deia de la mirada a curt i a llarg termini. Les coses essencials en educació, la centralitat de la persona, que és la centralitat de l'alumne, el protagonisme de l'alumne, la importància de les metodologies, la importància de l'estructuració d'un procés d'ensenyament, d'aprenentatge, o els continguts. Tot això que havia après a Blanquerna era capaç de traslladar-ho amb flexibilitat i adaptar-ho a un altre àmbit. Jo crec que això té molt a veure amb la forma d'aprendre i de construir la formació a Blanquerna. No era exactament el mateix, era un altre escenari, amb canvis importants, però els elements de fons sí que els podia recuperar amb aquesta formació i aquesta flexibilitat apropiada per a aquells temps de formació.

A.I.: A partir del batec real de la vida professional, quin subratllats, quines remarques faríeu de cara a l'estudiant universitari contemporani de cadascuna de les vostres carreres, i també en general?

S.P.: Jo em quedaria amb la idea que la teoria és important perquè has de tenir una base, però que cal que els estudiants aprofitin molt les experiències i el treball en equip. Jo crec que avui som en una era en què, si treballes sol, la feina s'empobreix. Professionalment és molt enriquidor treballar amb un equip multidisciplinari,

per poder posar en comú les tasques des de diferents punts de vista. De vegades et trobes algunes feines en les quals sembla que prevalguin els egos. S'ha de compartir, hem de construir tots junts. I als seminaris es donen eines per a això. Cal que els estudiants aprofitin molt aquests espais. I que també aprofitin molt les pràctiques, que és quan aterres a la vida laboral sense una responsabilitat forta, sabent que “no saps res”, però molt protegit sota un paraigua. La carrera també et dona una manera de pensar, una explicació del món, una crítica de com ho veus tu i com ho veu l'altre, amb respecte i voluntat d'escoltar. En psicologia això és bàsic. Hi ha gent que no sap escoltar, i escoltant s'aprèn molt. No jutjar sinó fer crítica constructiva. La carrera et pot donar eines per estar atent a aquestes capacitats, que penso que després serveixen molt per al món laboral.

R.M.: Hi ha una cosa molt important que dic sempre als estudiants quan faig classe, i és que no tinguin por d'escollir. Vivim l'època de la universitat amb gran tensió, perquè hem d'escollir un camí que tindrà una gran transcendència en el nostre futur. Des de la carrera que fas, les assignatures que agafes i les pràctiques que esculls. Jo he après, sobretot amb la inserció laboral, que la carrera te la marques tu. No hi ha un sistema dins del qual entris, sinó que ets tu qui modula aquest sistema. Jo recordo que no tenia clar si volia dedicar-me a la part

creativa o a la part estratègica, i ara dins de l'organització en què treballa soc l'estratega més creatiu. Així de fàcil. La carrera la marquem nosaltres, o, més ben dit, la marca la nostra passió interior. En el món professional conec poques persones que hagin triomfat sense sentir una verdadera passió pel que fan. És l'únic que els permetrà dedicar-hi mil hores cada dia. La passió de fer el que t'agrada. I, molt lligada amb la passió, hi ha la capacitat d'escoltar i mantenir la ment oberta. Avui dia, especialment en comunicació, s'ha de dominar l'anglès i s'han de tenir experiències internacionals. Jo he tingut la sort d'haver viscut en dues ocasions molt lluny del meu àmbit de confort, a Nova York i a Singapur, i això té influència en la teva reputació professional, en el teu dia a dia, i en el que pots aportar al sistema per sempre.

M.B.: Abans et deien: "Has d'estudiar aquesta carrera perquè té més futur que unes altres." Això s'ha acabat. Ara ja no hi ha cap carrera (ser metge, ser advocat...) que et garanteixi una bona posició laboral. Dedicat al que realment et fa sentir passió. A mi m'agrada molt un autor que es diu Seth Godin, autor de *La vaca púrpura*, que és un llibre que recomano a tothom de llegir. Una de les frases que diu és la següent: "El contrari de *molt bo* és *extraordinari*." El molt bo és l'aptitud, és la carrera, són els màsters, tot el que pugués estudiar, els idiomes... Però el que marcarà la diferència de lluny —i això, des del punt de vista personal i al meu entorn, ho he viscut—, és l'actitud. És el que farà que els estudiants siguin extraordinaris. Jo els diria que no tinguin por d'escollir una carrera com la de Filosofia, perquè ara es necessita la filosofia per tota la intel·ligència artificial. Ara es tornen a necessitar les humanitats, però cal que siguin proactius, que tinguin passió, que vulguin dedicar-hi hores i que busquin realment el que els agradi encara que sigui el contrari del que els seus pares els diuen. No! Qui sap millor el teu futur ets tu. Encara que sigui alguna cosa que no tingui res a veure amb el que havies previst, però fes el que t'agrada, sigues molt bo, sigues extraordinari. És això, una mica des del punt de vista personal, el que he vist en el meu entorn: molta pressió per estudiar certes carreres i anar a la universitat per inèrcia en comptes de fer-ho per voluntat de coneixement... No es tracta d'això. Es tracta de viure i de fer que la teva professió sigui la teva passió i el teu *hobby* a la vegada. Que et paguin per fer el que t'agrada.

S.P.: Exacte. Això és l'ideal. Que la teva professió sigui el teu *hobby*. Els adolescents amb quinze anys se senten pressionats perquè han d'escollir entre ciències o lletres, han de treure bona nota perquè si no no podran estudiar el que volen...

M.B.: El batxillerat jo el recordo terrible, enfocat a treure una bona nota i prou. És a dir: els professors, si eres bon estudiant, et recomanaven fer ciències.

A. I.: Un titular per a un futur estudiant que no sàpiga què escollir, quina carrera. Quin titular, quina idea, quin consell li donaríeu en una frase? Més o menys ho heu dit.

M.B.: Que ara no hi ha un futur assegurat, que el futur cada cop canvia més ràpid i que ara ja no hi ha un camí establert, vivim en un moment històric pel que fa a l'evolució tecnològica, mentre que el món cada cop se submergeix més en l'anomenat "entorn VUCA" ('volatilitat, incertesa (*uncertainty*, en anglès), complexitat i ambigüitat'), i que facin el que els agradi perquè després ja s'hi aniran adaptant, però almenys faran el que els agrada.

R.M.: Si quan arribes a casa a la una del matí estàs orgullós i content del que has fet, és que estàs fent el que realment has de fer. Que valgui la pena.

A. I.: En l'àmbit d'educació, per reprendre i tancar la volta que fèiem, jo diria que el món dels mestres, de les escoles, està en un moment de transició i de moltes

transformacions. Vivim un moment d'incertesa mundial, de complexitat, de molta importància i d'impacte de les emocions. Jo crec que això significa que l'estudiant de Magisteri ha d'aprofitar la universitat per construir-se ell com a persona, perquè es trobarà amb molts conflictes, amb molta gestió de les emocions, amb moltes incerteses, amb molta transformació de l'escola, de les famílies, i això implica que la persona sigui sòlida des de la perspectiva de la maduresa. Hem d'aprofitar al màxim la universitat per construir-nos com a persones. I hi ha una segona qüestió, que és que en el món de l'escola avui tothom, sí o sí, ha de treballar en clau de projecte i, per tant, ha de ser capaç de fer feina en equip, de formular projectes, de treballar amb altres persones, d'assumir petites renúncies a les individualitats i de sumar, sumar, sumar... I jo crec que hi ha un element molt important, també per a l'educació d'avui, i és que el mestre ha de ser una persona que visqui i conegui el món, que sàpiga què hi passa, per recollir també un dels graus tradicionals que és el de Periodisme. El mestre ha de llegir diaris, digitals o en paper, ha de saber què passa al món, començant pel barri, per la ciutat... I ha de saber què està passant, quins esdeveniments marquen el batec, perquè també ha de preparar una mica els futurs ciutadans.

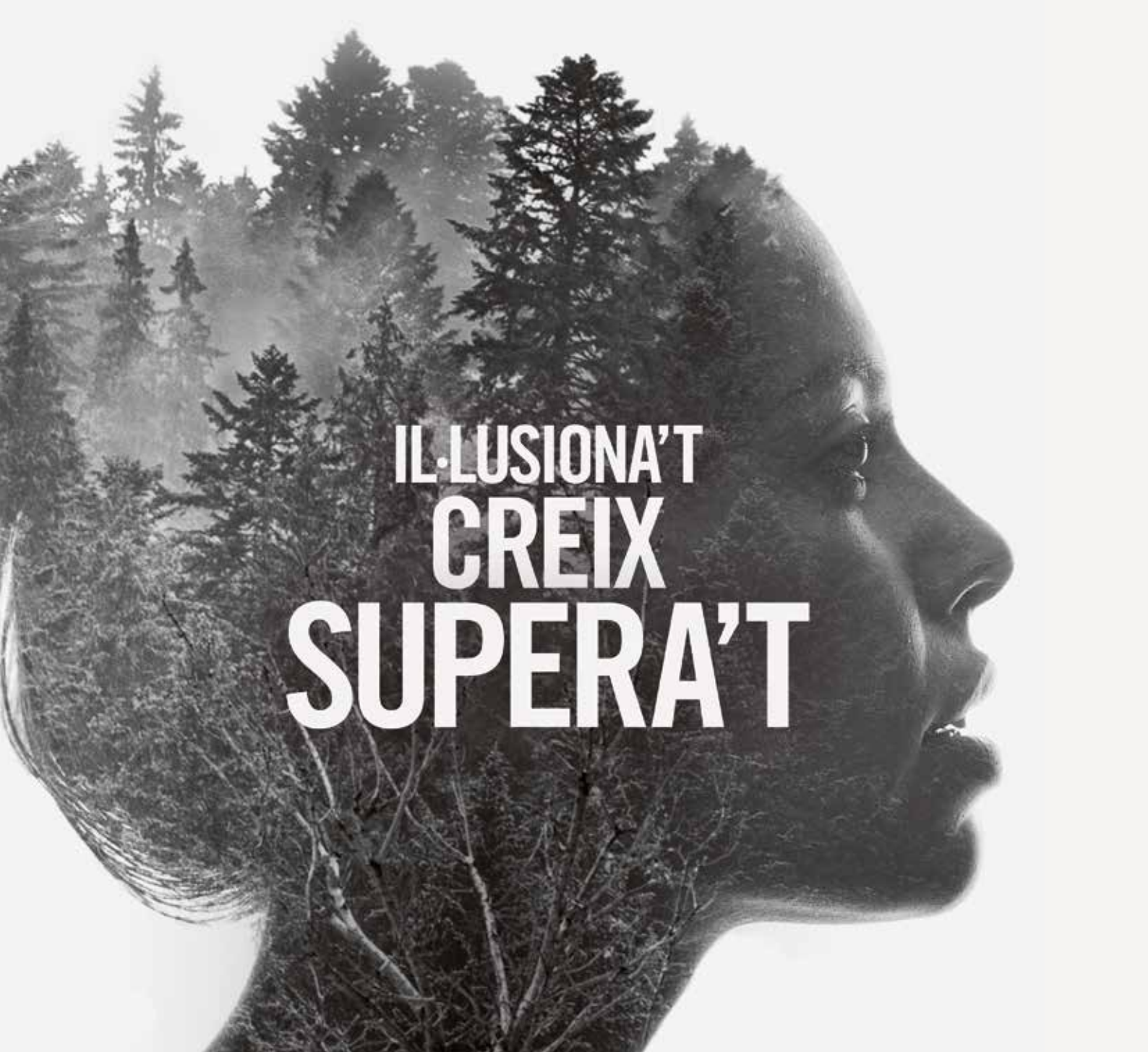
A.I: Celebrem el setantè aniversari i m'agradaria demanar-vos un propòsit, un desig per a aquesta Blanquerna, des de la vostra experiència, bé com a estudiants, en el seu moment, bé com a professionals, avui. No dic un brindis, dic un propòsit. Quin seria el desig?

S.P.: Jo voldria que els professionals se'n vagin a dormir cada dia amb la satisfacció d'haver fet una bona feina i d'haver-ne gaudit. És una mica en el sentit que dèiem: estar satisfet amb el que fem en cada moment.

M.B.: El meu propòsit per a Blanquerna seria potenciar molt més la transversalitat. Crec que tots els alumnes de Blanquerna compartim uns valors, i a mi m'hauria encantat, per exemple, estar amb un comunicador i amb una psicòloga, fer un aprenentatge compartit i veure com podem construir espais comuns entre tots.

R.M.: El meu propòsit per a Blanquerna és que cada vegada tingui més empremta internacional.

A. I.: Doncs el meu propòsit per a vosaltres és que tingueu molta sort en la vostra carrera, que ja està força consolidada, però que encara té molts més anys de trajectòria per endavant. Moltes gràcies. Ha estat un plaer escoltar-vos.

IL·LUSIONA'T CREIX SUPERA'T

SESSIONS INFORMATIVES

Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals

- Global Communication Management
- International Relations
- Comunicació Audiovisual
- Periodisme i Comunicació Corporativa
- Publicitat, Relacions Públiques i Màrqueting

- Dissabte 30 de març, 10.30 h
- Dijous 2 de maig, 19 h
- Dijous 27 de juny, 19 h

c. de Valldonzella 12. 08001 Barcelona
93 253 31 08
infofcri@blanquerna.edu

Facultat de Ciències de la Salut

- Infermeria
- Fisioteràpia
- Nutrició Humana i Dietètica
- Farmàcia

- Dissabte 30 de març, 10.30 h
- Dijous 2 de maig, 19 h
- Dijous 27 de juny, 19 h

c. de Padilla, 326. 08025 Barcelona
93 253 31 27
bsalutsioeinfor@blanquerna.edu

Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport

- Educació Infantil
- Educació Primària
- Logopèdia
- Psicologia
- Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport
- Gestió Esportiva

- Dissabte 30 de març, 10.30 h
- Dijous 2 de maig, 19 h
- Dimecres 26 de juny, 19 h

c. del Císter, 34. 08022 Barcelona
93 253 30 06
sioefpcee@blanquerna.edu

BON FUTUR

L'ACTUALITAT DE LES FACULTATS BLANQUERNA - UNIVERSITAT RAMON LLULL

Blanquerna celebra el setantè aniversari amb una jornada sota el lema “Plantem la llavor del saber”

El passat dia 28, coincidint amb la Jornada de Sant Tomàs d'Aquino, Blanquerna va celebrar els setanta anys de la institució, sota el lema “Plantem la llavor del saber”. Amb la participació de 320 persones, entre professors i personal d'administració de les tres facultats i dels serveis generals, es va celebrar una plantada de setanta oliveres, que volen simbolitzar aquests anys de transmissió del coneixement i la llavor que ha de ser inspiradora per al futur. El lema forma part de la iconografia del vídeo commemoratiu d'aquest aniversari, fonamentada en la imatge/metàfora de l'arbre de l'enteniment del savi Ramon Llull. Els grups que van participar de l'activitat van poder escriure desitjos per als setanta anys vinents en unes petites pissarres que se'ls van facilitar.

Un any per a la inspiració

La part institucional de l'acte es va iniciar a l'auditori del CosmoCaixa, en un acte conduït per la periodista Marta Carreras,

alumni de Blanquerna-URL, al llarg del qual es va recordar la història de la institució i es van projectar uns quants vídeos en què diferents persones de la comunitat universitària expliquen que és per a ells l'OrgullBlanquerna.

A continuació, el director general de Blanquerna, el Dr. Andreu Ibarz, va demanar que aquest aniversari fos inspirador: “Per què un any per a la inspiració? Perquè després d'aquests setanta anys tenim moltes ganes, i el convenciment ple, de continuar construint història i formant-ne part a través de l'educació superior d'una manera creativa, transformadora i al servei de les persones, dels pobles, de la justícia i el bé comú. I ho volem continuar fent amb qualitat, respectant els processos dels joves universitaris, amb un compromís per la recerca de la realitat des dels valors de l'humanisme cristià, i amb la consciència que nosaltres també necessitem la inspiració per renovar-nos interinament, per créixer amb cohesió, per esdevenir veritablement món Blanquerna”. Al llarg del parlament el Dr. Ibarz va explicar

A la imatge de dalt, els professors i personal d'administració i serveis de Blanquerna amb les setanta oliveres plantades sota el lema "Plantem la llavor del saber." A baix, a l'esquerra, el Dr. Ibarz durant el seu parlament. A la dreta, un moment de la plantada d'oliveres.

també els canvis que s'han produït en els equips directius, sobre els quals va destacar la disponibilitat i la il·lusió en el projecte de les persones que s'hi han incorporat, i va agrair la feina feta a les persones que han deixat la responsabilitat.

Decisions per al futur

En la segona part de l'acte, el meteoròleg Tomàs Molina va pronunciar una conferència sobre les tendències que apunta la societat del futur, amb especial èmfasi en els temes mediambientals. Molina va fer un repàs d'alguns dels esdeveniments tecnològics que han marcat la història de l'últim segle,

els va lligar amb la història de Blanquerna i va argumentar que "per poder parlar del futur cal parlar del passat". El periodista i meteoròleg va destacar la importància de ser capaços de prendre decisions per al futur, tot i que no el podem saber i l'hem de calcular a partir de diversos escenaris. "Les coses han canviat en molt pocs anys, i el jovent d'avui dia no veu res impossible", va afirmar. També va subratllar que el paper d'una institució com Blanquerna en aquest futur és cabdal, perquè "la nostra implicació com a formadors dels alumnes del futur ha de despertar-los la necessitat d'arreglar allò que nosaltres hem espatllat. Blanquerna forma alumnes per a un futur incert;

A dalt, a l'esquerra, el metereòleg Tomàs Molina durant la seva intervenció. A la dreta, imatge del dinar a l'Auditori Cardenal Jubany. Un detall del pastís de celebració. I, a la imatge de sota, el Dr. Salvador Pié, president de Blanquerna, en els agraïments abans del dinar.

quan Blanquerna faci cent anys, el món serà radicalment diferent del món que nosaltres hem viscut”.

L'agraïment als fundadors

L'acte es va tancar amb un dinar a l'Auditori Cardenal Jubany de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport. El president de la Fundació Blanquerna, el Dr. Salvador Pié, va expressar un sentit agraïment a totes les persones que han fet possible el projecte de Blanquerna, amb una analogia entre els setanta anys i les xifres bíbliques. En especial va voler recordar les persones que fa setanta anys van impulsar la cre-

ació de l'Escola de Mestres, i les que van treballar per fer gran el projecte, en especial l'empenta que va donar a Blanquerna la visió de futur del cardenal Narcís Jubany.

Graduació conjunta al Palau Sant Jordi

Els actes de celebració del setantè aniversari es clouran amb un gran acte de graduació que per primera vegada a la història de Blanquerna es farà conjuntament amb les tres facultats. Serà al Palau Sant Jordi el dia 21 de juny a les 18h, amb gairebé 1.000 estudiants, les seves famílies, els professors i tota la comunitat Blanquerna.

Què és per a tu l'OrgullBlanquerna?

Durant aquest curs professors i personal d'administració i serveis han explicat en diferents vídeos què és per a ells l'OrgullBlanquerna. En aquest espai reproduïm alguns dels que ja s'han publicat al web del setantè aniversari. Els podreu veure tots a 70.blanquerna.edu.

Òscar Mateos, professor de la FCRI. En un context de canvis i de transformacions com el que vivim mundialment, concebre les aules com un espai on es puguin repensar els reptes de present i futur i puguem reflexionar-hi, i fer-ho d'una manera sensible i compromesa: per a mi, això és #OrgullBlanquerna.

Cristina Feixas, personal d'administració i serveis de Blanquerna. Em sento orgullosa de la Universitat quan anem a fires universitàries, a escoles o a instituts a explicar els graus de Blanquerna i la nostra metodologia, i ho fem amb aquell convenciment que és un projecte singular i que treu, de cada estudiant, el millor de les seves capacitats.

Miquel Tresserras, Degà (1993-2011), professor de la FCRI. Blanquerna és un servei social perquè forma part d'una gran universitat. La universitat és absolutament necessària de cara al progrés humà i econòmic. Les professions de Blanquerna estan dedicades a la comunicació interpersonals, i és això el que realment allibera l'home i, a més a més, el fa feliç. No hi ha societat sense comunicació.

Elisabet Alomar, professora de la FPCEE. #OrgullBlanquerna és haver format part, al llarg de quatre dècades, de l'Escola de Mestres, institució capdavantera per la innovació educativa, per la proximitat del professorat... Entre altres singularitats que he viscut com a alumna i que he intentat incorporar a la meua tasca docent.

Marta Hernández, professora FCS. Per a mi, #OrgullBlanquerna és l'acompanyament individualitzat que es fa de cada estudiant mitjançant les tutories i els grups reduïts. I, sobretot, especialment aquest any, el fet que hagi pogut participar en l'assoliment de la primera promoció de Farmàcia de la Facultat de Ciències de la Salut Blanquerna.

Marc Franco, professor de la FPCEE. Com a professor i educador, no concebo un bon professional que no sigui també una bona persona. #OrgullBlanquerna és poder treballar amb aquesta metodologia i veure com els estudiants creixen, no tan sols a des del punt de vista professional sinó també des del personal.

Assumpta Casas, estudiant de la FCS. #OrgullBlanquerna és pensar en tots els professors que ens ensenyen a tractar els pacients d'una forma molt més humana i justa, perquè això, en un futur, és el que ens diferenciarà com a professionals.

Judith Colell, professora de la FCRI. #OrgullBlanquerna són els estudiants, sense cap mena de dubte: veure com van creixent al llarg dels anys i ensenyar-los coses, però sobretot, sobretot aprendre tot el que ells t'ensenyen a tu.

Xavi Carbonell, professor de la FPCEE. #OrgullBlanquerna és quan vaig a un congrés de psicologia i els companys em diuen: "Ostres, Xavi, treballes a Blanquerna? Quina sort que tens! Els vostres estudiants, quan arriben al centre, són els que estan més ben preparats i els que tenen més bon tarannà."

Núria Massó, professora de la FCS. Per a mi és un gran orgull formar part de l'equip Blanquerna, perquè aquí he pogut i puc desenvolupar molt bona part de la feina docent i de recerca al laboratori, a les aules... I puc gaudir d'un bon equipament i d'un molt bon equip humà.

Joaquim Armengol, estudiant de la FCRI. Per a mi, #OrgullBlanquerna és estudiar en una universitat que va ser pionera en l'àmbit de les relacions internacionals, que és la carrera que jo estudio, i crec que aquests anys d'experiència em donaran un avantatge en el futur professional.

A present for your future

Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport

Màsters universitaris

- Psicologia General Sanitària
- Psicologia del Treball, Organitzacions i Recursos Humans
- Psicopedagogia
- Psicologia de l'Educació
- Atenció a la Diversitat i Educació Inclusiva
- Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat; Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes
- Lideratge de la Innovació Pedagògica i Direcció de Centres Educatius
- Ensenyament i Aprenentatge de l'Anglès en l'Educació Infantil i l'Educació Primària
- Gestió d'Organitzacions i Projectes Esportius (Sports Management)
- Entrenament Esportiu, Activitat Física i Salut
- Trastorns de la Comunicació i del Llenguatge

Doctorats

- Ciències de l'Educació i de l'Esport
- Psicologia
- International Ph. D. Programme in Applied Psychology (NOU)
- Psicologia de l'Educació

Màsters URL (títols propis)

- Teràpia Familiar
- Internacional en Counseling Adlerià
- Iberoamericana en Teràpia Sistèmica
- Suport Conductual Positiu (SCP). Gestió de la Conducta Problemàtica en Infants, Joves i Adults
- Aprenentatge per Competències i el seu Ensenyament
- Educació Infantil: Contextos i Llenguatges
- Creativitat, Educació i Salut

Diploma d'especialització universitària

- Psicomotricitat
- Metodologies Innovadores a l'Escola
- Neurociència i Educació
- Mitologia i Simbologia
- Guia Montessori de 0-12 anys
- Pedagogia Hospitalària en Neonatologia i en Pediatria

Títol d'expert universitari

- Teràpia Narrativa: Principis i Recursos en l'Àmbit Clínic i Educatiu
- Atenció a la Diversitat en Entorns Educatius
- Lideratge i Direcció Escolar
- Música, Creativitat i Moviment
- Direcció de Centres Escolars, Escola de Directius
- Escola de Pastoral Educativa

C. del Cister, 34
08022 Barcelona
Tel. 93 253 30 06
sioefpcee@blanquerna.edu

Màsters universitaris Màsters i postgraus de títol propi Doctorats

blanquerna.edu

Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals

Màsters universitaris

- Direcció d'Art en Publicitat
- Periodisme Avançat. Reporterisme
- Estratègia i Creativitat Publicitàries
- Ficció en Cinema i Televisió. Producció, Guió i Realització
- Comunicació Política i Social
- Producció i Comunicació Cultural
- Estudis Avançats d'Afers Internacionals

Doctorat

- Comunicació

Màsters URL (títols propis)

- Protocol, Relacions Institucionals i Gestió Estratègica dels Esdeveniments
- Comunicació de Moda
- Comunicació Corporativa Integral
- Comunicació Esportiva
- Internacional en Comunicació Global, Lideratge i Diplomàcia Corporativa
- Periodisme Internacional
- Estratègia i Direcció de Relacions Públiques
- Justícia Transicional
- Estudis de Pau, Conflictes i Seguretat (Blanquerna-Institute for Economics & Peace. IEP)
- Comunicació per a la Transició Digital
- Programes de Televisió d'Entreteniment (Blanquerna-Gestmusic)
- Producció Executiva Audiovisual
- Desigualtats Globals i Transformació Social
- Transformació Digital del Màrqueting i la Comunicació (Blanquerna-Havas Media Group)

Diploma d'especialització universitària

- Guió i Realització de Programes d'Humor per a Ràdio i Televisió
- Comunicació i Religió en l'Era Digital

Pl. Joan Coromines, s/n
08001 Barcelona
Tel. 93 253 31 08
infopostgrausfcri@blanquerna.edu

Facultat de Ciències de la Salut

Màsters universitaris

- Fisioteràpia dels Esports d'Equip (amb FC Barcelona)
- Neurofisioteràpia
- Fisioteràpia Infantil
- Activitat Física Terapèutica per a Persones amb Patologia Crònica, Envel·liment o Discapacitat

Doctorat

- Ciències de l'Educació i l'Esport
(amb la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport i la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés)

Màsters URL (títols propis)

- Salut i Benestar de la Dona i l'Infant
- Innovació d'Aliments
- Ortopèdia
- Lideratge Assistencial 2.0
- European Master in Athletic Training

Títol d'expert universitari

- Comunicació i Relació amb el Pacient
- Infermeria en Salut i Benestar de la Dona i l'Infant
- Infermeria en el Medi Penitenciari
- Fisioteràpia en Salut i Benestar de la Dona i l'Infant
- Fisioteràpia Cardiorespiratòria (semipresencial)
- Fisioteràpia Oncològica
- Teràpies Miofascials
- Nutrició i Habilitats Culinàries
- Nutrició, Esport i Gastronomia
- Nutrició Clínica Avançada
- Components Bioactius d'Ús Alimentari
- Pràctica Avançada en Lactància Materna
- Atenció Sanitària Domiciliària en les Situacions Complexes

C. de Padilla, 326-332
08025 Barcelona
Tel. 93 253 31 27
bsalutsioeinfo@blanquerna.edu

UNIVERSITAT RAMON LLULL

Premis
BLANQUERNA
Impulsa

SEGONA EDICIÓ

IMPULSA

Promoveu al vostre centre educatiu iniciatives per conscienciar i treballar a favor d'aquests Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)?

- **Fam zero**
- **Ciutats i comunitats sostenibles**

Us convidem a presentar-les a la segona edició dels premis **Blanquerna Impulsa**

Consulteu-ne les bases a:
www.premisblanquernaimpulsa.com

